SAYI: 1527 | CUMA 6 Haziran 1941 | SENE 5
TELEFON: Baş M. 20827, İdare M. 23300 | TELGRAF: İstanbul Son Telgraf
Sahip ve Başmuharriri: ETEM İZZET BENİCE

SON TELGRAF

EN SON TELGRAFLARI VE HABERLERİ VEREN AKŞAM GAZETESİ

Posta Tarihi 1936 | SAYISI 5 KURUŞ | Posta kutusu No.
ADRES: Cağaloğlu Nuruosmaniye Cad. No. 51
ABONE: Senelik: 1400 | 6 Aylık: 750 | 3 Aylık: 400
Gazeteye gönderilen evrak iade edilmez

İskenderiyenin bombardımanı

İngilizler Orta Şarkı donanmasız müdafaa edebilir mi?.

Giridin işgalinden sonra ilk hareket İskenderiyeye karşı yapıldı. Fakat bu hareketin asıl ve hakiki taarruz hedefi olması şüphelidir. Şarki Akdeniz harbinin ikinci ve kanlı safhası henüz pişirilip kotarılmak devresindedir. Almanlar her şeyden önce İngiliz donanmasını bu bölgelerden çıkarmak istiyorlar..

Yazan: ETEM İZZET BENİCE

Alman tayyareleri ilk defa İskenderiyeyi şiddetle bombardıman ettiler. Şehirdeki bina ve insan zayiatının ağır olduğu haber veriliyor.

Giridin istilâ ve işgalindeki maksatlardan biri de hiç şüphe yok, Mısıra yaklaşmaktı. Hava yolu ile Girit İskenderiyeye bir saat mesafededir. Bu bakımdan İskenderiyenin sık sık bombardıman edilmesi Almanlar hesabına kolaylaşmıştır.

Almanların İskenderiyeyi bombardımanlarından başlıca maksatları nedir ve Şarki Akdeniz harbinin ikinci safhası bu suretle başlamış mıdır?.

Bizce günün asıl suali budur. İskenderiye Mısırın en mamur ve en büyük şehirlerinin başında geldiği kadar; İngiliz donanmasının da Şarki Akdenizdeki en büyük üssüdür.

İskenderiyenin şiddetli bir hava taarruzuna maruz bırakılmasının başlıca sebebi de bu olmak gerektir. Hem, harp istemiyen halkı tedhiş ve İngiltere aleyhine tahrik etmek, hem de İskenderiye limanından İngiliz donanmasını uzaklaştırmak. Bu itibarla İskenderiyeye yapılacak taarruzların bundan böyle daha çok artması beklenebilir.

İngiliz donanması İskenderiyeden uzaklaştırıldığı takdirde İngilizlerin elinde yalnız Hayfa, Kıbrıs, Malta, Cebelüttarık üsleri kalacaktır. Hayfa ve Kıbrısa he-

(Devamı 5 inci Sayfada)

Ruzvelt

Vişi'nin alacağı kararlar Amerikada dikkatle takip ediliyor

Amerika Hariciye Nazırı Kordel Hal yeni bir ihtarda daha bulundu

Londra 6 (A.A.) B.B.C. Amerikadan gelen haberler, demokrasilere yardım için büyük adımlar atılmakta olduğunu bildirmektedir.

Ruzvelt alınan milli ihtiyat tedbirlerinin dört sene sürmesi ihtimalini kongreye bildirmiştir.

AMERİKA HARİCİYE NAZIRININ IHTARI

Londra 6 (A.A.)— B.B.C. Ame-

(Devamı 5 inci Sayfada)

AMERİKA'DA

Grevler İngiliz Siparişlerini geciktirecek

9000 işçi daha ücretlerinin arttırılmasını istedi

Nevyork 6 (A.A.)— Kalforniyada, büyük «North American aviation» tayyare fabrikasında çalışan sendikaya dahil 9,000 işçi ücretlerin arttırılmasını istiyerek grev ilân etmiştir.

Bu suretle işçiler, Amerika ve Büyük Britanya hesabına mezkûr fabrikaya sipariş edilen 196 milyon dolarlık tayyarenin yapılmasını geciktirmiş oluyorlar.

Halk tipi ayakkabılar 660 kuruşa satılacak

Tesbit edilen evsaftaki ayakkabılara ticaret odası etiket koyacak

Halk tipi erkek ayakkaplarının altı yüz kuruşa satılması fiat mürakabe komisyonunca kararlaştırılarak bugün ilân olunmuştur.

Bu ayakkapların yüz astarlı Adana ve Tarsus fabrikaları yerli kalın bezlerinden veya benzerlerinden olacaktır. Alt köselesi sığır

(Devamı 5 inci Sayfada)

Albay Kole'nin intihar ettiği doğru değil

Kahire 6 (A.A.)— B.B.C. Geçenlerde Suriyeden Filistine geçen Albay Kolenin intihar ettiği Alman propaganda servisi tarafından işaa edilmiştir. Bu haber Ku-

(Devamı 5 inci Sayfada)

SON TELGRAF

Dünya hâdiselerini haber alma imkânlarını genişletmiş bulunuyor

Dünya hâdiselerinin ehemmiyeti ve hergün değişen vaziyetler karşısında, SON TELGRAF, istihbar servislerini takviye etmek lüzumunu duymuş ve günün daha geç saatlerinde gelen haberleri de okuyucularına takdim için bazı tertibat almıştır.

Sabah ve öğle gazetelerinin koyduğu telgraflardan daha fazla ve yenisini dercedebilmek için, gazetemizin mutat inşaat saatini, bir saat kadar daha geçe almak zarureti hasıl olmuştur.

Bundan böyle, okuyucularımız, dünya hâdiselerine dair günün daha geç saatine kadar gelen haberleri de Son Telgrafta bulabileceklerdir. Bu gayeye varmak için, beşinci sahifemizde bazı teknik değişiklikler yaptık; bu sahifedeki: «Bir Cassusun Gizli Defteri» isimli tefrikamızı altıncı sahifeye naklettik. Bu suretle, tasarruf ettiğimiz sütunlara daha bol ve yeni telgraf haberleri dercetmek imkânı hasıl olmuş bulunuyor.

Amerika deniz aşırı seferî kuvvetler göndermeğe hazır

İlk olarak zırhlı bir fırka harekete âmadedir

Vaşington 6 (A.A.)— B.B.C. Genelkurmak Reisi, denizaşırı seferî bir kuvvet gönderilmesine karar verildiği takdirde, bir zırhlı Amerikan fırkasının ilk olarak gönderilecek kuvvet olduğunu söylemiştir.

Girit'te Askerî Mahkemeler işlemiye başladı

Zürih 6 (A.A.)— «Basler Nachrichten» gazetesinin Berlinden öğrendiğine göre, Almanlar İngiliz ordusuna dahil olmak ve «Alman paraşütçülerine fena muamele» etmekle maznun çetecileri muhakeme etmek üzere Giritte askerî mahkemeler kurmuşlardır.

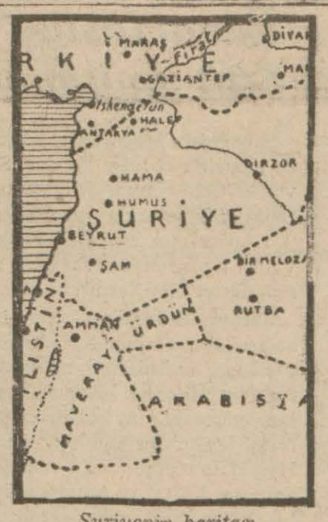

Suriyenin haritası

Pariste yalnız Et değil, Sebze de yok!

Vişi 6 (A.A.)— «Tass» Fransız gazeteleri Pariste iaşenin yeni bir vahim safhasını kaydediyorlar.

Pariste orta halli bir ailenin münhasıran sebzeden mürekkep bir yemek hazırlıyabilmek için bir orta mektep öğretmeninin gündelik kazancının iki buçuk misli fazla paraya muhtaçtır.

Bugün bir Paris gazetesi, et noksanına bir çare olarak, hayvanat bahçesindeki 4500 hayvanın kesilerek etlerinin satılmasını teklif etmektedir. Et noksanı bilhassa

(Devamı 5 inci Sayfada)

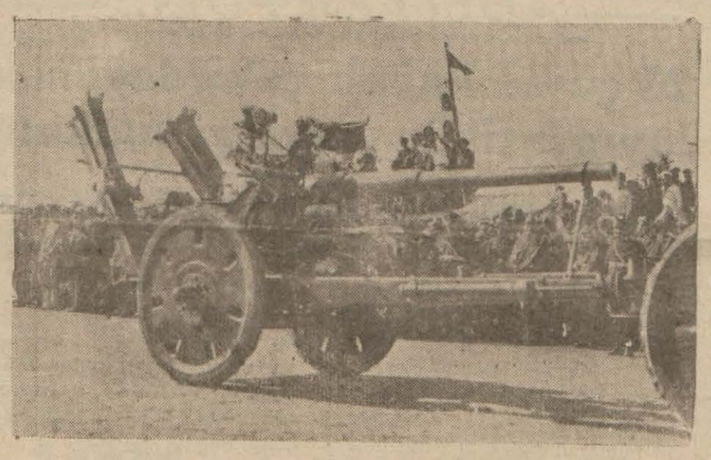

İngilizler Filistinde vaziyetlerini m ütemadiyen kuvvetlendiriy. lar

Fırınlardaki kalabalık bu sabah azaldı

Bu sabah fazla ekmek alıp peksimet yaptırmak istiyenler görüldü

Belediye Reis Muavininin bu sabahki teftişleri hakkında izahatı

Fırınların önündeki izdiham bugün, dün ve evvelki güne nazaran çok azalmıştır. Bakırköy, Üsküdar, Sarıyer, Adalar, Boğa -

(Devamı 5 inci Sayfada)

NOTLAR :

Sulh lâfı

Bizim mahut arkadaşa:

— Almanya Avrupada bir suhl taarruzu yapacakmış, ne dersin?.

Diye sordum. Gülerek:

— Hattâ Avrupada sulh te yapabilir..

Diyerek, devam etti:

— Fakat tahakküm veya işgal altındaki milletlerle sulh yapmak neye yarar?.. Öylesine ancak, kendi kendisine gelin güvey olmak.. denir!

Böyle böyle başlar

İngilizler Beyruttaki petrol depolarını bombardıman ettiler. Suriyedeki Fransız tayyareleri de Erdün'ün merkezini bombalıyarak mukabelede bulundular.

Bizim mahut arkadaş ta bu havadisleri okumuş olacak ki:

— İngilizler için Suriyeyi işgal Fransa ile harbi göze almakla mümkün olurdu...

Diyerek, cümlesini tamamladı:

— O da, neredeyse oluyor. Malûm a, kavga dediğin böyle böyle.. yani, önce ağız, sonra el, daha sonra gırtlaklaşa gırtlaklaşa başlar.

* *

Yeni tip ekmek Pazar günü başlıyor

Fiatlar değişmiyecek ekmeklerde yüzde 20 Çavdar ve yüzde 30 Arpa bulunacak

Ekmeğin, yüzde otuz arpa, yüzde yirmi çavdar ile karışık olarak imal edilmesi hakkındaki hükûmetin kararı üzerine Beledi-

(Devamı 5 inci Sayfada)

1,5 yaşında bir kız pencereden düşüp yaralandı

Samatyada oturan Haçik kızı 1,5 yaşında Marika evin ikinci kat penceresinden düşmüş ve ölüm halinde yaralanarak Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmıştır.

Akdenizdeki Hâdiselere Bir Nazar

İskenderiyeye yapılan hava hücumunda 100 kişi öldü

Suriyedeki fevkalâde komiser Suriyenin müdafaa edileceğini söyledi

Vişideki ehemmiyetli müzakereler devam ediyor

Anadolu Ajansının ve Ankara Radyo gazetesinin Akdenizdeki son vaziyete dair verdikleri haberleri şöylece bir araya toplıyabiliriz: (Devamı 5 inci Sayfada)

10 Eroin ve Esrar satıcısı yakalandı

Tavuk kümesine ve arsalara saklanan eroinler bulundu

Küçükpazarda Yavuzsinan caddesinde 7 numarada oturan İbrahim Akın ile karısı Fikriye eroin satarlarken yakalanmışlardır. Bunlardan eroin almağa gelen Hasan Karadeniz ve Osman Akçe isimlerinde iki kişi de tutulmuştur.

(Devamı 5 inci Sayfada)

Gece gazocağı patlayınca...

Bu gece saat 2 yi yirmi geçe Mercanda Örücüler caddesinde Muiz Salamonun dükkânının üst katında gaz ocağının patlaması neticesinde yangın çıkmış ve dükkân kısmen yandıktan sonra söndürülmüştür. Yapılan tahkikatta 1000 lira sigortalı olduğu anlaşılmıştır.

İnhisarlarda bazı memurlar yeni teşkilâtla açıkta kaldılar

İnhisarlar Umum Müdürlüğünde yeni teşkilât kanununun tatbikine dündan itibaren başlanılmış ve maaş tevziatı da yapılmıştır.

Yeni kadrolarla memur ve müstahdemlerden bir kısmının açıkta kalması zarureti hasıl olmuştur. Gerek merkezde, gerek taşrada a-

(Devamı 5 inci Sayfada)

Coğrafya Kongresi bugün Ankara'da toplanıyor

Toplantıyı Maarif Vekili bir nutukla açacak

Ankara 6 (Telefonla)— Coğrafya kongresi bugün saat 14 de Maarif Vekili Hasan Âli Yücelin bir nutkile açılmaktadır.

(Devamı 5 inci Sayfada)

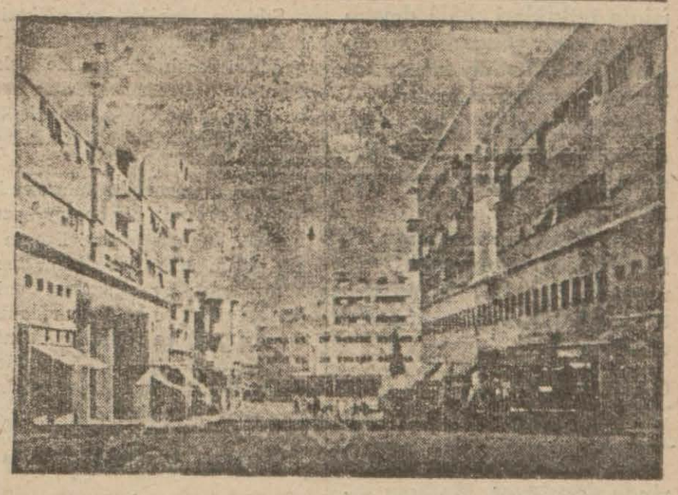

Askeri faaliyetlere sahne olan Hayfada bir cadde

HARP VAZİYETİ

Zamanımızda hava kuvvetleri zayıf ve motörlü birlikleri az olan orduların iç hatlarda müdafaa bile yapması imkânsızdır

Yazan: EMEKLİ KURMAY SUBAY

SURİYEDE FRANSIZ - ALMAN HAZIRLIĞI:

Suriyede bir Fransız - Alman hazırlığı vardır ve bu aşağı yukarı bir aydanberi devam etmektedir. Suriye kumandanı General Dentz subay ve askerlerini vazifeye davet etmiştir. Londra radyosu, Almanların tayyarelerle ve balıkçı gemilerile Suriyeye hergün asker naklettiklerini ilân etmektedir. Anlaşılıyor ki, Suriye İngiliz taarruzuna karşı bidayette sistemli bir mukavemetle müdafaa edilecektir.

İngilizler ve bunlara tâbi Hür Fransızlar ise hâlâ müzakere ile vakit geçirmektedirler; İngiltere harp meclisi de Suriye hakkında

(Devamı 5 inci Sayfada)

ANAMUR AÇIKLARINDA..

Bir motör ansızın yaralanıp battı

Hâdise hakkında bu sabah şehrimize telgraf geldi

Vak'a sebepleri ehemmiyetle tahkik ediliyor

İzmirden zeytinyağı yükile Mersine gitmekte olan 29 tonluk Bartın limanına kayıtlı «İkiz kardeşler» motörünün Anamur açıklarında ani bir yara alarak battığı öğrenilmiştir.

Motörün kaptanı Mustafa reis ve üç kişilik tayfası kendilerini denize atmak imkânını bulmuşlar ve yüzerek sahile çıkmışlardır. Felâketzedeler Anamur Liman Riyasetinde tedavi altına alınmışlardır. Alâkadar makamlar bu deniz hâdisesinin sebebini ehemmiyetle tahkik etmektedir.

MÜTEMMİM MALÛMAT

Bu sabah aldığımız mütemmim malûmata göre motörün sahibi

(Devamı 5 inci Sayfada)

KISACA

Harbin en nazik devresi

A. ŞEKİP

Londradaki Amerika sefiri Vinantın Ruzvelte götürdüğü meşhur, mahrem ve mühim mektupta neler yazılı olduğunu, şu anda bütün dünya merak ediyor. Her hâdiseye karşı olduğu gibi, bu mektup meselesine karşı da beslenen tecessüsler, bittabi, bir takım tefsir, mütalea ve tahminlere yol açıyor.

Hakikatte, bu mektupta neler yazılı olduğu şüphesiz malûm değil..

Fakat, bazı kaynakların bildirdiğine göre, gûya, Londra hükûmeti, bu mektubunda, Amerika derhal harbe girmediği takdirde muharebeye nihayet vereceğini bildirmiş!.

Londra, muharebeye son verip de, ne yapacak?. Sulha mı talip olacak?. Mütareke mi istiyecek?.

Bu mektubun muhteviyatına dair yapılan bu tahminin baştan aşağı hayal mahsulü olduğu, yalnız bu cümlelerden dahi anlaşılıyor.

Fakat, Amerikan matbuatının bir kısmı, son zamanlarda şayanı dikkat fikirler söylemeğe başladılar. Bu gazeteler, Amerikanın harbe müdahalede geç kalmasından korkuyor.

Burada hissedilen korkunun manası nedir?. Yani, Amerika o kadar yavaş hareket ediyor ki, bir gün gelecek, İngiltere müthiş müşkülâtla karşılaşacak ve mağlûp olacak.. O zaman Amerika derhal müdahale edecek amma, ne yazık ki işişten geçmiştir.

Buradaki korkuyu, acaba, bu suretle mi tefsir etmek yerinde olur?. Herhalde, Avrupa harbi, en nazik devresine girmiş bulunuyor.

Makineye Verirken Gelen Haberler 5 inci Sahifede

HADİSELER KARŞISINDA SON TELGRAF

KUZULARA NARH MESELESİ

Kuzu etlerine narh koyma işinin tetkikleri hâlâ devam ediyormuş!. Kuzular koyun oldu, artık, dedik, fakat, kuzu narhı tetkiki durmadı.

Kuzular koyun oldu, az sonra, koç olacak, damızlık, olacak, ve nihayet ihtiyarlıyacaklar..

Bir gün, bakacaksınız ki, kuzulara narh konmuş! O zaman, yeni bahar gelmiştir; tabiî yeni kuzular doğmuştur.

OKUYUCU VE OKUYAN

Yeni bir Türkçe hatası üzerinde duruluyor. Malûmu ihsanınızdır ki, biz, şimdi, kari yerine, okuyucu, diyoruz. Bir iddiaya göre, bu, yanlış imiş.. Okuyucu dememeli, okuyan, demeli imiş!.

Çünkü, okuyucu, şarkı okuyucu mânasına geliyor. Pek âlâ, okuyan, sanki, başka mânaya gelmez mi?.

Vallahi, doğrusunu isterseniz, bazı kariler, bize cidden okuyorlar.

AŞK UĞRUNDA ÖLÜM

Aşkın modası geçti, derler. Fakat, yine, ilâç için arasıra hakikî aşk ve alâka hâdiselerine şahit oluyoruz. Gazetelerin yazdığına göre, Kâğıthane köyünde, bir genç kız, gece yatısı sevgilisine kaçmak için pencereden usulca atlarken düşüp ölmüş.. Bir gazete, bu havadise şu serlevhayı koymuş:

Aşk uğrunda ölüm!..

Demek, hâlâ, böyle göz karartan aşklar var. Artık, buna «Kara Sevda» demek dah doğru olur.

BOB — STİL GENÇLERE DAİR

Peyami Safa, bir makalesine şu serlevhayı koymuş: «Gençliğe hücum etmekte haklı mıyız?.»

Fakat, galiba, ortada gençliğe hücum eden yok ki.. Bilâkis, ellerine birer kalem geçiren bir kaç Bob - Stil genç eskilere hücum ediyorlar, onları, yazıcılık âleminden koğuyorlar.

Biz müdafaadayız.. Taarruza geçen onlar..

Askerlikte: «Kazandırıcı muharebe taarruzdur.» derler. Yoksa, neticede bu gençler mi kazanacak?.. Tevekkeli değil, bazı eski erbabı kalem, gençlere şimdiden hulûs çakmıya başladılar..

Şair Halid Fahri Ozansoy, gençlerin başbuğu olan Asaf Hâlet Çelebiye «Hazretleri» lâkabını dahi vermiş!..

AHMET RAUF

Kaplıcaların ıslahı

Sıhhiye Vekâleti tekmil içme ve kaplıcaları ıslah edecek

Sıhhiye Vekâleti memleketimizde mevcut tekmil kaplıca ve içmeleri esaslı bir şekilde ıslah edip halkımızın buralardan daha ucuz ve geniş bir şekilde istifadelerini temin etmeği kararlaştırmıştır.

Kaplıcalar, memba suları ve içmeler hakkında bir broşür hazırlanması kararlaşmıştır. Bunun için bütün vilâyetlere birer tezkere yazılarak mıntakaları dahilindeki sular ve kaplıcalar hakkında malûmat ve resimler istemiştir. Memleketimizdeki bu güzel yerlerin bilhassa sıhhî faydaları tebarüz ettirlecektir.

Satılan Tütünler

İnhisarlar Umum Müdürlüğüne gelen malûmata göre, Bursa tütün rekoltesi tamamen satılmıştır. Satılan miktar 5 milyon kiloyu bulmuştur. İdare ve diğer şirketler şimdi Samsun piyasasına kuvvet verecekler ve bu mıntakadaki müstahsilin de mallarını alacaklardır.

KÜÇÜK HABERLER

VİLÂYET ve BELEDİYE:

★ Belediye Göksudaki eşhasa ait araziyi istimlâk etmiye karar vermiştir. Göksu etrafında bir ağaçlı saha vücude getirilecektir.

★ Çağlıyan Kasrı satın alınarak, Maarif Vekâletine verilecektir. Kasrın etrafında koruluk yapılacaktır. Büyükderedeki Beyaz Park ve Küçüksu plâjlarında yeni tesisat vücude getirilecektir.

★ Çocuk Esirgeme Kurumu Galata nahiye şubesi tarafından büyük emekler sarfiyle, Tophanede Kılıçalî paşa medresesi dahilinde tesis edilen çocuk dispanseri, gündüz Bakımevi ve Yıkama Yurdunun Haziranın on birinci Çarşamba günü saat 17 de küşat resmi yapılacaktır. Merasimde Vali ve Belediye Reisi Lûtfi Kırdar da hazır bulunacaktır.

TİCARET ve SANAYİ:

★ Suriyeden getirilen 12 vagon limon, İzmir gümrüğü vasıtasiyle piyasaya verilmiş, tüccar İzmirden İstanbula sevkettiği limonların beherine 30 kuruş fiat koymak istemiştir. Fiatleri Mürakabe Komisyonu bu fiate itiraz etmiş ve tüccardan maliyet hesaplarını istemiştir.

★ Son günlerde muhtelif memleketlere deri ve balık ihracatı artmaktadır.

Dün de bu arada Romanyaya sardalya balığı, çiroz, Amerikaya, İsveçe koyun derisi, İtalyaya balık, İsveçe arpa olmak üzere 194,799 liralık ihracat yapılmıştır.

Romanyadan gelen naftalinlerin kilosuna 70 kuruş fiat konmuştur.

MÜTEFERRİK:

★ Devlet Limanları İşletme Umum Müdürlüğü tarafından bir müddettenberi Galatada iç hatlar yolcu salonu üzerinde hazırlanmakta olan yeni deniz hastanesi 1 Temmuzda merasimle açılacaktır.

Tamamen modern bir halde inşa edilmekte olan yeni hastane 25 yataklıdır.

★ Sıvasta nafia garajı yapılırken bulunan 16 adet altın antika para, Maarif Vekâletinin tasvibi ile tetkik edilmek için İstanbul Müzeler İdaresine gönderilmiştir. Bu paralar tarihî devirlerine göre tasnif edilecektir.

★ Sıhhiye Vekâleti doktorlara tebliğ edilmek üzere gönderdiği bir tamimde, memleketimizde bulunmıyan Avrupa müstahzaratı ilâçlar yerine aynı ayar ve kalitede yerli ilâçların verilmesi lüzumunu bildirmiştir.

HALK Filozofu

Devletlerin dostlukları, münasebetleri

Bir tarafta, Brenner mülâkatının tahmin ve akisleri arasında, muvakkat bir Avrupa sulhu ilânından bahsedilirken, diğer tarafta, Birleşik Amerika devletinin İngiltere ile müşterek siyasî, askerî, iktısadî yeni bir harekete geçmek üzere bulunduğu haberleri yayılıyor.

Harp henüz bitmemiştir. Hal ve keyfiyet böyle iken, Avrupaya mahsus ve münhasır olmak üzere, mücerret bir sulh ilân edilir ve tatbik mevkiine konabilir mi?.

Şüphe yok ki, bu, izafî kıymet taşıyan, daha ziyade zoraki bir sulhtur.

Birleşik Amerika devletinin İngiltere ile müşterek bir harekete geçmek üzere bulunduğu yolundaki haberlere gelince:

Birçok kelimelerin mana ve mahiyetini değiştirdiği bu devirde, bu hâdisedeki «müşterek hareket» in ne demek olduğunu sarih şekilde çerçevelemek pek kolay değildir.

Zaten, yeni Avrupa hâlesinde hangi devletin hangi devletle nasıl bir münasebette olduğu noktası pek de belli değildir. Münasebetler ve alâkalar öyle bir şekil ve manzara arzediyor ki, insan hayretten hayrete düşer.

Ümit etmek yerinde olur ki, harp daha büyümeden, facialarını artırmadan nihayete ersin..

REŞAT FEYZİ

Mersinli Ahmet, Güreş Antrenörü Pellinen, Kara Aliye ve Mülâyime cevap verdiler

Güreş antrenönü Finlandiyalı Pellinen ve Mersinli Ahmet, Kara Ali ile Mülâyim pehlivanların güreş tekliflerini kabul etmişlerdir. Fakat Kara Ali ve Mülâyim müsabakanın yenişinciye kadar olmasını teklif ve gazetelerle ilân etmişlerdi.

Dün Finlandiyalı Pellinen gazetemiz spor muharririne gönderdiği bir mektupla Kara Alinin yenişinciye kadar olan teklifini kabul etmiştir.

Spor muharririmiz Mersinli Ahmetle de görüşmüştür. Mersinli şunları söylemiştir:

— Mülâyimin yenişinciye kadar olan teklifini kabul ediyorum.

Pellinen - Kara Ali, Mersinli Ahmet - Mülâyim müsabakası bu hafta Beşiktaş stadyomunda saat üç buçukta yapılacaktır.

Bu güreşlerin heyecanlı olacağı tahmin edilmektedir.

Yeni Diplomalar

Bu yıl şehrimizdeki orta okullarla liselerden mezun olan talebelerin diplomaları tanzim olunarak tasdik edilmek üzere dün Maarif Vekâletine gönderilmiştir. İlk okulların mezun talebelerinin diplomaları da Maarif Müdürlüğünce tasdik edilerek peyderpey alâkadar mektep idarelerine tevzi edilmeğe başlanmıştır.

Günün meselesi

Yeni hastabakıcı Hemşire kursları

Pazartesiye 8 kurs açılıyor. 600 bayana numara verildi

Şehrimizin muhtelif semtlerinde açmakta olduğu Yardım Sevenler Cemiyetinin gönüllü hastabakıcı kurslarına yazılan altı yüz kadın dün Eminönü Halkevinde toplanmışlar ve kurs numaralarını almışlardır.

Yardım Sevenler Cemiyeti âzaları, dün Eminönü Halkevinde toplanan kadınların adreslerini tesbit etmişler ve hangi hastanede kurs göreceklerini kendilerine bildirmişlerdir. Bu kadınlar Gureba, Haseki, Cerrahpaşa, Nümune, Haydarpaşa Askerî ve Amerikan hastanelerine tevzi edilmişlerdir. Amerikan hastanesi her ay 15 kadını diğer hastaneler de 25 - 30 kadını yetiştireceklerdir.

Birinci devre kurslarına ayrılanlar pazartesi sabahı saat 7 de hastanelerde bulunacak ve resmî hastabakıcılarla beraber faaliyete geçeceklerdir. Yardım Sevenler Cemiyeti, gönüllü hasta bakıcı kurslarına devam edecekler için önlük ve başlık hazırlatmıştır. İlk kursa verilecek kadınlar tesbit edilmiş olmasına rağmen pazartesi ve salı günü yine yeni kayıtlar yapılacak, ileride açılacak kursların kadroları hazırlanacaktır.

HUSUSİ OTOBÜS TEMİNİ

Eyüpten sabahları erken kursa iştirak etmek istiyenlerin vaziyeti tetkik edilmiş ve bunlara hususi bir otobüs temini için teşebbüslere girişilmiştir.

Van Gölü tesisatı

Limanımızdan yeni vesait yollanıyor

Münakalât Vekâleti, Van gölü işletmesinin tevsii hakkında yeni kararlar vermiştir. Van gölüne şehrimizden yeni deniz vesaiti gönderilecektir. Göl civarındaki köylerin kalkınmasına yardım için buralara iskeleler yaptırılacak ve vesait uğratılacaktır.

Ofis teşkilâtı

Ticaret Ofisi yeni şubeler açıyor

Şehrimizde bulunan Ticaret Ofisi Umum Müdürü Ahmet Cemil Conk Ankaraya ve oradan cenup vilâyetlerine gitmiştir. Ticaret Ofisinin buralardaki yeni şubelerini kuracaktır. Ayrıca İskenderunda bulunan kahvelerden şehrimize ayrılan kısmını teslim alacaktır.

ADLİYE ve POLİS

25 çuval kabak çekirdeği saklayıp ihtikâr yapmıya kalkmış!

Fakat, şimdi dükkânı bir hafta kapatılacak yirmi beş lira da para cezası verecek!

Asliye İkinci Ceza mahkemesinde dün görülen bir dava ile Kabakçekirdeğinin de ihtikâr mevzuu olmağa başladığı hayretle görülmüştür. Hâdise şudur:

Tophanede Kadirler yokuşunda 18 numaralı Emek apartımanında oturan ve Yemişte Hasırcılarda 42 sayıda kuru yemiş toptancısı Niğdeli Vasil; dün öğleden evvel kendisine bir miktar kabak çekirdeği almak üzere müracaat eden Gemlik bakkallarından Emin'e:

— Bende kabak çekirdeği yok. O kadar çok çekirdek veremem.

Demiş ve ne kadar ısrar ettise de bir türül müşteriye mal vermek tarafına yanaşmamıştır.

Bunun üzerine civardaki polis noktasına baş vuran bakkal Emin bir defa da polis Ahmetle gelmiş ve polisin ısrarına karşı yine vermek taraftarı olmıyan Vasil; nihayet Fiat Mürakabe Kontrollerinden Vedada ihbar edilmiştir. Mürakabe Kontrolü yemişçi Vasile:

— Neden vermiyorsun?.. Versene müşteriye kabak çekirdeği!..

Demiş, Vasil de:

— Çok istiyor. Bende o kadar yok.

Cevabında bulunmuştur. Mürakabe Kontrolü müşteriye sorunca o da:

— 40, 50 kilo olsa kâfi.

Demiştir. Fakat dükkân sahibi yine itiraz etmiştir.

— Veremem efendim, veremem. Benim kendi müşterilerime göre malım var.

Polis Sabri ile Mürakabe Kontrolü Vedat bu kadar ısrara karşı dükkânı aramışlar ve dükkânda mevcut olanla yukarıdaki odada bulunanlarile tam 25 çuval kabak çekirdeğinin mevcudiyetini görüp Vasil hakkında cürmü meşhut zaptı tutmuşlardır.

Dün derhal mahkemeye intikal eden bu «kabak çekirdeği davası» İkinci Asliye Cezaya verilmiş ve suçlu Vasil sür'atle neticelenen mahkemede suçu sabit görüldüğünden 25 lira ağır para cezasına mahkûm edilmiş ve dükkânının da 7 gün müddetle seddine karar verilmiştir.

Tarihî Tetkikler

Belediye bir arkeolog alarak imardan evvel tetkik yaptıracak

Şehrin imarı sırasında tarihî eserler yüzünden işleri geri kalmaması için Belediye İmar Müdürlüğüne mütehassıs bir arkeoloğ alınacaktır. Açılacak bir cadde ve meydanın plânları hazırlanmadan evvel bu arkeoloğ o mıntakadaki tarihî eserleri ve bunlardan hangilerinin yıkılıp yıkılamıyacağını tesbit edecektir.

Bu suretle işe başlandıktan sonra Belediye ile tarihî eserleri korumakla mükellef olan alâkadarlar arasında ihtilâflar çıkması önlenmiş olacaktır.

Ticaret Vekili şehrimize geliyor

Ticaret Vekili Mümtaz Ökmenin bugünlerde şehrimize geleceği haber alınmıştır. Vekil bilhassa, ihtikârla mücadele ve iaşe işleri stok vaziyetleri ve İthalât, İhracat Birlikleri işleri ile meşgul olacaktır. Vekilin yanında Iaşe Müsteşarı Sefik Soyer de bulunacaktır.

Limanlara işçiler alınıyor

Devlet Limanları İşletmesi Umum Müdürlüğü işçi almağa karar vermiştir. Müracaat edecekler, diğer limanlara da gönderileceklerdir. İşçiler deniz ve tahmil tahliye işlerinde çalıştırılacaklardır.

Gizli francala satan fırınlar

Bazı francalacı fırınlarının hastanelere ve hastalara ayrılmış istihkaklardan gizlice mahallebicilere, tatlıcılara verdikleri öğrenilmiştir.

Ezcümle Galatada Necatibey caddesinde 122 numaralı fırının da civardaki mahallebicilere gizli francala sattığı görülmüştür. Belediye Reisliği bu hususta tetkikata geçmiştir. Gizli francala satan fırınlar derhal kapatılacak ve sahipleri Adliyeye teslim olunacaktır.

BASINBİRLİĞİ Kongresi yarın toplanıyor

Basın Birliği İstanbul şubesi yıllık kongresi yarın saat 13,30 da Eminönü Halkevinde toplanacaktır. Kongrede bir senelik işler görüşülecek ve yeni idare heyeti seçilecektir. Bu sene kongrenin çok hararetli olacağı tahmin edilmektedir.

BIRLİK REISININ DAVETİ

Türk Basın Birliği İstanbul Mıntakasından:

Mıntaka kongresi yarınki Cumartesi günü saat on üç buçukla Eminönü Halkevi salonunda toplanacaktır. Kongrenin açılabilmesi 161 arkadaşın hazır bulunmasına bağlıdır. O gün bu ekseriyet bulunamazsa toplantının ertesi güne bırakılması merkez idare heyetince kabul edilen talimat icabıdır.

Birlik âzası arkadaşlarımıza hatırlatıyoruz.

DIŞ Politika

Girit'ten sonra?..

Yazan: Ahmet Şükrü ESMER

Girit adasının işgalile Almanya, cenubu şarkî Avrupasından Asyaya ve Afrikaya doğru ilerleyişinde yeni bir merhaleye daha varmış bulunuyor. Almanya yeni bir merhaleye vardığı zaman, dur ima, bundan sonra atacağı adımın ne olabileceği hakkında zihinlerde sual belirir. Bu defa de Giritten sonra nereye? suali sorulmaktadır.

Giridin bir gaye olmayıp, daha uzak hedeflere doğru giden yol üzerinde bir merhale olduğuna şüphe yoktur. Başka türlü olsaydı, Almanya bu derece ağır fedakârlıkları göze almazdı.

Bir defa Almanların umumî hedefleri hakkında şüpheye düşmek mahal yoktur: Almanlar Mısırı ve Süveyşi almak ve İngiltereyi Akdenizden atmak istiyorlar. Girit almakla Mısıra ve Süveyşe bir adım daha yaklaşmış oluyorlar. Bundan başka Almanların Sardi Akdenizdeki stratejik vaziyetleri kuvvetlenmiş, İngilterenin vaziyeti ise, o nisbette zayıflamıştır. Girit ile Mısır arasındaki deniz İngiliz donanması için eskisi kadar emin bir saha olmaktan çıkmış, Almanların, Mısır ve Süveyş üzerine havadan taarruz yapmaları kolaylaşmıştır. Fakat Almanya, Giridin işgalile temin ettiği avantajlarla iktifa etmiyerek, dayı, esas hedefine doğru atlamak için bir sıçrama tahtası olarak kullanmak istiyecektir. Bu şartlar altında Almanya için takip edilecek iki yol vardır:

1— Giridi Yunanistandaki on iki adadaki tayyare meydanlarını kullanarak işgal ettiği gibi, doğrudan doğruya Giritten de Mısıra sıçramak.

2— Giritten Kıbrısa ve Suriyeye atlıyarak Filistin yolile Mısırın İngaline teşebbüs etmek.

Birincisi şüphesiz daha kısa bir yoldur. Fakat bunun muvaffakkün olabileceği çok şüphelidir. Girit hareketi, Almanyanın kuvvetini tebarüz ettirdiği gibi, zâfını da meydana çıkarmıştır. Yalnız hava kuvvetile denizaşırı bir memleketin işgali mümkün olsa bile, o memleketin, üs olarak kullanılan sahillerden uzak olmaması lâzımdır.

İkinci yola gelince; filhakika onu mahzurlar, fakat küçük ölçüde, burası için de vardır. Girit ve o iki ada ile Kıbrıs arasındaki deniz de oldukça geniştir. Kıbrıs ile Mısırdaki İngiliz donanmasına daha yakındır. İngiliz donanması bu deniz içinde daha serbest hareket edebilir.

Suriyenin vaziyetine gelince, burasının pek müphem olduğunu kabul etmek lâzımdır. Bir hakikat bariz olarak anlaşılıyor: Vişi hükûmeti, Almanların Iraka geçerken Suriye tayyare meydanlarından istifade etmelerine muvafakat etmiştir. Fakat artık Irak harekat tasfiye edildi. Bu memleketteki iktidarı ellerine alanlar İngilizlere taraftardırlar. Ve Raşit Ali tarafından yapılan darbe tekrar etmek mümkün değildir.

Almanlar Iraka geçerken Suriyeden yalnız bir geçit temin ederler. Çünkü Iraka vardıkları zaman, orada müttefik bir Raşit Ali ile işbirliği yapacaklardı. Halbuki Filistini fetih ve istilâ etmek için Almanlar, Suriyeyi, meselâ Almanya ve yahut da Bulgaristan gibi, bir hareket üssü olarak kullanamadılar. Amiral Darlanın son beyanatına bakılacak olursa, Vişi hükûmeti buna da muvafakat edecektir ve İngilizler bundan şüphelendikleri içindir ki Filistine ciddî tedbirler almışlardır. Filhakika Irak vaziyetinin tasfiyesi, İngilizlere, Suriye ile daha kısa bir zamandan meşgul olmak fırsatını temin edecektir. İngilizler Irak tasfiye, Almanlar da Giridi işgal ettikten sonra Suriyeye dönmüş gibi görünüyorlar. İngiliz - Alman müdelesinin bu memlekete intikal etmesi yakın bir ihtimal olarak ileri sürülebilir.

Koza satışları hararetlendi

Bu sene koza satışı şimdiye kadar görülmemiş derecede hararetlidir. Fiatlar 86 kuruşa kadar çıkmıştır. Hariçten de fazla talepler vardır. Fiatların daha da yükseleceği tahmin olunmaktadır.

Edebî Roman: 82

KOLKOLA

Müellifi: **Nizamettin NAZİF**

— Çılgın!

— Vallahi beni kıskandı.

— Ayol, Naci seni göreli daha bir saat olmadı. Ne çabuk?

— Bir coup de foudre!

Rezzan sinirlenmişti. Kolunu Galibenin kolundan kurtararak hiddetli hiddetli;

— Deli! - dedi -

Bereket versin, metridotel, bu sırada, ellerinde birer tepsi taşıyan iki garsonla birlikte koridorda belirmişti.

Naci sözü değiştirerek başlamak üzere olan bir kavgnam önüne geçti:

— Buyurunuz bayanlar! Buyurunuz baylar! Şu nahoş hâdiselere nihayet verelim de bir parça eğlenelim, gülelim.

Ve kadehleri kendi elile herkese dağıttıktan sonra, son kadehten birini Senihaya, birini Rezzana uzattı. Kadınlar itiraz ettiler:

— Ya siz?

— Bana kadmadı.

— Olmaz... Siz içmezseniz ben de içmem! - diye söylendi Senihan.

— Hâlâ sizi zehirliyeceğimden mi korkuyorsunuz?

— Asla...

Güzel kız koktely kadehini dudaklarına götürdü ve yarısını içtikten sonra kadehi delikanlıya verdi:

— İnandınız mı?

Bu hâdise de Rezzanın canını sıkmıştı. Fakat belli etmedi. Yalnız delikanlının kadehi dudaklarına götürürken Senihanın kıpkırmızı dudak izlerini taşıyan tarafa dudaklarını değdirip değdirmediğine dikkat etti ve Nacinin dudaklarını o izlere değdirmediğini görünce sevinçle bağırdı:

— Şekerim... Benim kadehimde kalanı da içmez misin?

— Memnuniyetle hanımefendi?

— Ya bunu?

Bu sual orta yaşlı güzel kadının dudaklarından çıkmıştı. Naci gülümsedi:

— Hay hay hanımefendi... Yalnız kiminle teşerrüf ettiğimi söylemeniz şartile.

Rezzan:

— Benim en yakın akrabam ayol... - dedi - gürültüden patırdıdan sana tanıtmağa vakit bulamadım ki... Görümcem.

— Molla Beyin kızkardeşi mi?

— Tam, üstüne bastın. Ana baba kızkardeş.

— Peki nasıl oluyor da hanımefendi ile bugüne kadar karşılaşamamış bulunuyoruz?

— Evvelâ elini öp... Ha şöyle... Şimdi o ellere dikkatle bak.

— Baktım...

— Böylesini hiç gördün mü? Dünyanın en güzel elleridir diyebilirim.

— Aksini iddia etmeğe kimin cesareti olabilir? Yalnız cidden merak ettim. Neden hanımefendi ile hiç karşılaşmadık?

— Onu ben bile ayda yılda bir kere görürüm. Hanımefendi boş oturmaktan hazzetmezler de. Bugün burada iseler yarın Ankaradadırlar. Öbür gün İskenderuna giderler. Zengin dul. Çoluk yok, çocuk yok...

Metridotelin sesi işitildi:

— Yemek hazır efendim.

— Salona girerlerken, kanlı hâdiseyi hepsi unutmuşa benziyorlardı. Yüzlere neş'e gelmiş, erkeklerde kadınlar da Naciyi yadırgamamağa başlamışlardı. Ölenle ölünmez demezler mi?

Çorba ve balık tabakları samimî bir hava içinde masalara konup kalktı. metridotel, sabah sabah kendi ellerile tuttuğunu söylediği yayın balıklarını ve mayonezi metediyor ve buna kimse itiraz etmek istemyiordu. Geçen her dakika yemek salonunun gürültüsünü arttırıyordu.

Dağa çıktıkları dakikadan beri dünyayı unutmuş olanlar, şimdi de Nacinin sıktığı kurşunları unutmuşlardı. Fakat tam bu sırada korna seslerine karışan motör gürültüleri hepsini birden merakla ayağa kaldırdı.

Dışarıda biri bağırdı:

— Geldiler!

Senihe can sıkıntısı ile;

— Polisler... - diye mırıldandı.

Rezzan, Galibe ve Naci onunla ayni masada bulunuyorlardı. Senihanın gözlerinde bir yes hisseden delikanlı sordu:

— Korkuvor musunuz ?

— Hayır.

— Canınız sıkılır gibi oldu da...

— Bunları çağırdığıma pişman oldum.

— Siz çağırmasavdınız ben çağıracaktım.

Peçetelerini atanlar, koridora fırladılar. Bir komiser muavini, iki polis ve silâhlı dört jandarma otele dalmış bulunuyordu Kolundaki işaretlerden çavuş olduğu anlaşılan yağız bir genç metridotele sordu:

— Yaralılar nerede?

— Bu odada efendim.

Zabıta memurları ile jandarmalar açılan kapı önünde hayretle durakladılar:

— Bu ne bicim şey! Yaralıları bağlamışsınız...

Metridotel, Nacinin gözlerine baktı, sustu:

Çavuş:

— Katil nerede? - diye bağırdı. kim vurdu bunları?

O zaman Naci gayet tabiî bir tavırla onlara yaklaştı:

— Ben.

Komiser muavini memurlara işaret etti:

— Muhafaza altına alınız.

— Acele etmeyin.

— Bize vazife mi öğretmeğe kalkışacaksın!

(Arkası Var)

AVRUPA HARBİNİN YENİ MESELELERİ

İngiltereye taarruz..

: Ali Kemal SUNMAN

ltereyi istilâya teşebbüs e-
er mi?. Herhalde İngilizle-
k kuvvetle ihtimal verdik-
r keyfiyet. Bu ihtimali ge-
enenin bilhassa ağustos a-
nberi kuvvetlendirmiş se-
olduğu meçhul değildir. Bu
erin en mühimmi de İngi-
n kuvvei maneviyesini sars-
ngilizlerin yerlerini, yurt-
tahrip suretile onları «sul-
ecbur etmek arzusudur. Bir
an hava bombardımanları
giliz paytahtını ve bellibaşlı
eri taciz edilirken diğer ta-
denzaltı vesaiti ile de İngi-
kliye gemilerinin batırılma-
aralık o kadar sıklaşmıştı ki
bakınca maksadın ne olduğu
lıyordu. İngilizlerin kuvvei
viyesini kırmak.
en senenin sonbahar ayların-
manların bu faaliyeti pek şid-
olduğu daha unutulmamış-
nu İngilizler itiraf ederken
teşrinievvel ayının bir haf-
İngiliz ticaret gemiciliği içn
ah bir hafta olduğunu, çünkü
başladıktan sonra bir sene
da bunun eşi görülmemiş bir
teşkil ettiğini kaydediyorlar-
zamandanberi ise Alman ta-
n İngiliz gemilerini her fır-
ıştükçe batırdıkları da her
e ile ilân edilmektedir.
ak şimdiye kadar bununla
mak istenen gayeye varılmış
dir. İngilterenin hariç ile mü-
latını kesebilmek suretile o-
bırakmak ve saire ile İngil-
silâhını teslim etmeğe mec-
edebilmek mümkün olamadı.
alde Alman tarafının daha
acağı var demektir. Bunu da
tereyi istilâya teşebbüs etmek
tile gösterilecektir. İngilizlere
Almanlar bu tasavvurdan
geçmemişlerdir.
in yeni bir safhası başladı
kaç vakittir işitiliyor. Bu ye-
fha Almanların «sanayi har-
intikam hücumları» ve saire
verdikleri muharebelerle
olacaktır. Bunlardan asıl he-
İngilizlere can ve mal iti-
le öyle zayiat verdirilecek ki
yet İngilizler meyus olup ka-
lar. Fakat İngiliz tarafının
avemeti, hazırlığı öbür tara-
ümitlerini boşa çıkarmış ol-
eden İngilterenin büyük şe-
şimdiye kadar altüst edi-
di?. Bu suali hem soran, hem
unı veren İngilizlere göre
muvaffak olabilmek için bu-
ü Alman hava kuvveti artık
gelmiyecektir.
ne bu mevzuu tutturan bir
liz muharririnin dediğine ba-
a Alman tarafı için İngilte-
e taarruz bahsinde asıl mu-
kiyet geçen sene eylûl cu
esi günü ile 15 eylûl pazar
arasında kendini göstermiş-
ğer bu tarihten sonra da beş
daha günde 200 tayyare kay-
eyi göze alarak hücumlarına
m edebilseydi Londrayı al-
kabil olacakmış. Kat'iyetle
le bir iddiada bulunmak da
y değil. Çünkü bunu söyliyen
liz muharriri on beş gün için-
er gün ikişer yüz tayyare kay-
eyi göze almak ne demek ol-
unu hesap etmiyor değil.

Yaz ayları, Sonbahar ayları hep istilâ ve taarruz hareketlerine müsait zannedilmiştir. Geçen sene ile bu sene arasında fark var..

Zayi olanların yerine yenilerini yetiştirmek lâzım. Sonra mutlaka on beş gün iiçnde bir o kadar tayyareyi zayetmekle acaba Londra ele geçebilecek miydi?. Harbin türlü ihtimalleri var. Bu mevzuda o muharrire cevap veren diğer İngiliz meslekdaşları diyor ki:

Faraza Londra havadan böyle son derece geniş bir taarruzla Almanların eline geçmiş olsaydı bile İngiltere yalnız paytahttan ibaret değildir, Onun için İngiliz - Alman harbi bitmiş olmıyacaktı.

Aylardanberi İngiltere üzerine yapılan hava taarruzlarının yalnız askerlik bakımından ne neticeler verebildiği de ayrıca düşünülse gerek. Tahribatın sahası geniştir. Fakat harpte bilhassa böyle «topyekûn» diye göze alınarak az zamanda düşmanı silâhını teslim etmeğe mecbur edileceği söylenen bir harpte hava taarruzlarının askerlikçe ehemmiyeti olan yerleri hedef edileceğinden de çok bahsediliyordu. Halbuki Alman hava taarruzları ile İngilterede daha ziyade cesim, fakat askerlikçe ehemmiyeti olmıyan binaların yıkıldığı kaydedilmektedir. Bu binaların tekrar yapılması gerçi yeniden para sarfettirecek ve zaman istiyecektir. Lâkin şimdi düşünülen o değildir. Harbi devam ettirecek malzemeyi temin eden tesisat mümkün olduğu kadar kurtulsun da.

HALK SÜTUNU

İş Ve İşçi Arıyanlar, şikâyetler, temenniler ve müşküller

Küçük bir kız münasip bir iş arıyor

Ortamektebin 7 inci sınıfına terfi etmiş on iki yaşında bir kız fakir anneciğine bakmak üzere yaşı ile mütenasip bir iş aramaktadır. Bu şekilde, küçük bir müstahdeme ihtiyacı olan iş sahiplerinin Son Telgraf Halk Sütununda Şükrana bir mektupla müracaatları.

İş arıyan kimsesiz bir genç

17 yaşında Lise 2 inci sınıfta bulunan kimsesiz İzmirli bir genç acele iş aramaktadır. Ticarethanelerde müessesede yaz ve hesap işlerini deruhte eder. Yazısı güzel ve riyaziyesi kuvvetlidir. Talip olan muhterem iş sahipleri Son Telgraf Halk Sütununda (X . V. Z.) rumuzuna müracaat etmelidirler.

Bu yıl Lise 11 e geçmiş genç bir kız iş arıyor

★ Bu yıl lise 11 inci sınıfa geçmiş, himayeye muhtaç bir genç kızım. Hem annemle, küçük kardeşlerimin maişetlerini temin etmek ve hem de hayatımı kazanmak üzere yazıhane, müesseselerde kanaatkâr bir ücretle iş arıyorum. Bana iş vermek suretile bir ailenin geçimine en büyük bir yardımda bulunacak olan şefkatli iş sahiplerinin lûtfen Son Telgraf Halk tununda Müjgâna yazmalarını rica ederim.

Açık Konuşma: Bayan Dilek: Gelen iş verme mektubunuz ve telefonla bir müesseseden yapılan teklifin adresini bugünkü mektubunuzda bildirdiğiniz adrese gönderilmiştir.

Bayan Muallâ: Mektubunuz bugün gönderilmiştir.

Biz bize

Yerli kumaşlara dair

Bizce, en şayanı dikkat ihtikâr hâdisesi, yerli malların bir ecnebî damga taşıyarak satılmasıdır. Gazetelerin haber verdiğine göre, bir ticarethane, yerli fabrikalarımızda dokunan yerli kumaşları, İngiliz kumaşı diye satmıştır. Hâdise şimdi adliyeye intikal etmiş bulunmaktadır.

İspata lüzum yok ki, bir çok kumaş ticarethaneleri, Türkiyede dokunan bir çok kumaşları, hep böyle ecnebî malı olarak satıyorlar. Arada şu fark var: Fiatler yükseliyor. Yerli mallar mağazalarında meselâ 7 liraya aldığınız bir kumaşı, bir başka dükkânda İngiliz kumaşı, diye, 14 liraya alıyorsunuz.

Belki, bir kısım ticarethaneler, fabrikalara hususî siparişler veriyor, daha iyi kalitede mal dokutuyorlar. Bittabi, bunların fiatı elbette, bir miktar yüksek olacaktır. Amma, bunun bir haddi, hududu olmak lâzımdır.

Bu arada, bir de hakikat ortaya çıkmaktadır: Demek oluyor ki, yerli fabrikalarımızın bilhasa itina ile dokudukları kumaşlar, Avrupa kumaşlarından farksız bulunmakta ve Avrupa kumaşları gibi rağbet görüp yüksek fiate satılabilmektedir.

Biz, yerli mallarımızın hakikî mahiyetini tanıtmak ihtiyacındayız. Bu cihetleri göz önünde tutarak iyi reklâm yapmalıyız.

BÜRHAN CEVAT

Kablo yerinde vapur demirlemiyecek

Rumelikavağından Anadolu Kavağına deniz altından kablo döşenmiş olduğundan bu iki mıntaka arasında vapuraın demirlemesi menolunmuştur. Liman Reisliği vaziyeti alâkadarlara ilânen tebliğ etmiştir.

DOKTOR DİYOR Kİ

BAKLA

Bakla bizde eskidenberi yenir. Eski Mısırlılar, insanlar öldükten sonra ruhlarının baklaya geçtiğine itikat edelermiş. Yalnız Mısırda değil, Hindistanda da böyle imiş. Bu sebepten bakladan fal açmanın o zamandan kalma bir itikadın istihale etmiş bir devamı olduğunu söyliyenler var.

Fakat biz burada mevsim sebzesi olan baklanın vücudümüze yarıyan bir gıda maddesi olup olmadığından bahsedeceğiz. Bakla, doğrusunu söylemek icap ederse gıdaca pek o kadar zengin değildir. Bir miktar E vitamini vardır. Terkibinde çinko da bulunur. Yüzde 25 albümin ve yüzde 57 şekerli maddeleri havidir. Yağlı maddeleri hemen hiç yok gibidir. Zeytinyağında pişirdiğimiz için bu eksikliğini tamamlarız.

Enginarla beraber kıymeti artar. Üzerine dereotunu da pişmemiş olarak serpiştirdiğimiz için, ne kadar az da olsa yine bu ince otların bol vitaminlerinden istifade ederiz.

MAHKEMELERDE:

Söz atmadım.. İnsan malını methetmez mi

Mala bak, mala! her yerde var böylesi yok! haydi akşam pazarı..

Yazan: **HÜSEYİN BEHÇET**

Genç adam, esnaf kıyafetli birisine mahkeme kapısının önünde sinirli sinirli:

— Sen şimdi görürsün! diyordu. Şimdi öğretirim ben sana sokakta kadına lâf atmayı...

— Hiçbir şey gösteremezsin sen bana... Ben çiğ yemedim ki karnım ağrısın.

— Ben sana, çiği, pişmişi göstetirim. Ayıp değil mi? Hem de yanında erkek olan evli bir kadına..

— Artık uzatma.. Kararı hâkim verecek... Biz ne söylesek boş...

— Boşu, doluyu şimdi anlarsın.

Genç ve şık bir kadın, genç adamı kolundan çekti.

— Gel artık Halûk.. Bırak, uzatma... Lâf anlar soydan mı o?.. Söyliyeceklerini mahkemede söylersin.

— Yok Nihal... Sen karışma... Zaten sinirlerim gerildi. Kalbini kırarım...

— Sana da lâf söylemeğe gelmiyor ki... Hemen sinirleniyor, parlayıveriyorsun. Ne yaparsan yap!

Esnaf kıyafetli adam, ağır adımlarla, genç adamdan uzaklaştı. Genç adam, yanındaki genç kadınla konuşmağa başladı:

— Canım bu kepazelik nerede görülmüştür? Dünyanın hiç bir tarafında, ne Belçikada, ne Fransada, ne Macaristanda, hiçbir yerde böyle görmedim. Böyle esnaflık olur mu? Esnaflık değil bu, rezillik...

— Nene lâzım Halûkcuğum.. Şimdi mahkemede görür o dünyanın kaç bucak olduğunu.. Hanyayı, Konyayı öğrenir. Zaten kendini bilmezin biri...

Kolkola girdiler., Koridorda, konuşarak yürümeğe başladılar.

Biraz dolaşıp mahkemelere baktım.. Dönüşte, mahkemelerden birinin önünden geçiyordum. Genç kadınla esnaf kıyafetli adamın hâkimin huzurunda yanyana ayakta durduklarını gördüm.. İçeriye girdim.

Hâkim, maznuna:

— Oturunuz! dedikten sonra, genç kadına sordu:

— Size lâf mı attı bu?

Genç kadın cevap verdi:

— Evet..

— Nasıl oldu, anlatır mısınız?

— Efendim.. Kocamla beraber caddeden geçiyorduk. Bu da, çilek satıyordu. Tam biz önünden geçerken:

— Hayyt babam.. Mala bak, mala.. Mis kokulu.. Her yerde var, böylesi yok! Haydi akşam pazarı.. Diye, takılmağa başladı. Yanındaki dükkânın kapısında duran bir adama da, gözile beni işaret etti. Kocam gayet sinirlidir. Bana kalsa, aldırmayıp geçecektim.. Fakat kocam da göz işaretini gördü.. Kızdı.. Beraber polise gittik.. Şikâyet ettik.

Hâkim, maznuna:

— Hasan, kalk bakalım ,dedi. Bak, Nihale söz atmışsın.. Ne diyeceksin?

— Vallahi billâhi, söz atmadım hâkim Bey.. Ben çilek satıyordum. Bunun yoldan geçtiğinin bile farkında değilim. Ben esnaf bir adamım.. Ekmek parası için didiniyorum hâkim Bey.. Kadına lâf atmak kim, ben kim... Ben her zaman öyle satarım.. İnsan malını metetmez mi? Bunu her esnaf söyler. «Her yerde var, böylesi yok!» diye...

— İyi amma, dükkânın önündeki adama da göz kırpıp işaret etmişsin. Demek ki, Nihali kastediyordun...

— Yok efendim.. Dükkâncı burada dışarıda. Şimdi dinliyeceksiniz.. Ne göz attım, ne söz attım. Ona öyle gelmiş her halde ...

İlk şahit Nihalin kocası Halûk.. Salona girip bir reveransla hâkimi selâmladıktan sonra, usulen tahlif ediliyor ve anlatmağa başlıyor:

— Refikam cariyenizle yoldan geçerken bu Hasan «mala bak mala.. Her yerde var, böyesi yok.. Haydi akşam pazarı..» Diye bağırıyordu. Dönüp baktım. Yanındaki dükkânın önünde duran bir adama gözile refikamı işaret etti. Bendeniz asabiyim. Bu hareket âsabımı tahrik etti. Derhal polise gittik; şikâyet ettik.

— Peki.. Bunu söylerken refikanızı mı kasdediyordu?

— Evet..

— Neden anladınız?

— Arzediyorum ya efendim; söylerken, refikamı işaret ediyordu.

— Peki çekiliniz...

Şehit Refik geliyor. Refik, Hasanın durduğu yerde dükkânı olan bir nalburdur. Hasanın gözile işaret ettiği iddia olunan da Refiktir.

Hâkim soruyor:

— Refik.. Hasan, Nihal yoldan geçerken söz atmış.. Sana da gözile işaret edip Nihali göstermiş. Ne biliyorsun, söyle bakalım.

— Hasan her zaman öyle bağırır. Ben ne bunların oradan geçtiğini, ne de bana işaret ettiğini göz kırptığını gördüm. Her halde bir yanlışlık olacak. Hasan, senelerdenberi dükkânımın önünde meyva satar. Şimdiye kadar hiç bir yolsuzluğunu, gustosuzluğunu görmedim. Gayet namuslu adamdır.

Diğer bir iki şahit de dinleniyor. Hiçbiri Hasanın söz attığının farkında olmadıklarını söylüyorlar ve Hasan hakkında hüsnü şehadet ediyorlar.

Mahkeme, Hasan hakkında beraet kararı veriyor.

Mahkemeden çıkarlarken, Hasan:

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Başmuharrirler Ne Diyorlar?

İKDAM

B. Abidin Daver Ankaradan gönderdiği «Darlan.ın sönmiyen ihtirası» isimli bugünkü baş yazısında Fransız Başvekil Muavininin hezeyanlarından bahsetmekte ve:

«Amiral Darlan, galip Almanyanın arabasına koşulurken her ne pahasına olursa olsun, Fransanın müstemleke İmparatorluğunu kurtarmak sevdasına kapılmıştır. Dünkü müttefiki İngiltereye ihanet etmek ve bu ihanetinin ücreti olarak Fransadan İtalyaya ayrılmış olan parçaları koparmak ve kurtarmak istiyor. Darlan, Fransız emperyalizminin zorla yuttuğu memleketleri olduğu gibi muhafaza edebilmek için, söz, şeref, namus gibi bütün mukaddesatı satıp savmıya hazır bir politika muhtekiri vaziyetindedir. O, Belçikadan taviz olarak arazi almak pahasına hattâ Alsas — Loreni de memnuniyetle vermiye hazırdır. Darlan ve kumpanyası, emperyalist ihtiraslara bu kadar kapılmış olduklarına göre, onun Kilikyadan bahsedişinde, yalnız alamadığı bir parçaya yanmak değil; bu parçayı tekrar ele geçirmeyi düşünmek hırsı ve aç gözlülüğüde bulunduğunu düşünmek elden gelmiyor.»

Demekte ve bilâhare bu ,Amirale Türk İstiklâl Harbi tarihini okumasını tavsiye ettikten sonra şunları yazmaktadır:

«İstiklâl Harbinde «Gazi Antep», koca bir devletle harp edip onu yenen bir Türk şehri olmak kahramanlığını ve mucizesini göstermişti. Bugünkü Türkiye ise, yurdundan bir karış toprak vermemek için en büyük şehrinden en küçük köyüne kadar, baştan aşağı bir «Gazi Antep» olmak azmindedir. Darlan bir fasiki mahrum vaziyetinde kalmıya mahkûmdur.»

CUMHURİYET

B. Yunus Nadi «Türkiyede Karlsbat» isimli bugünkü baş yazısında Türkiyedeki tabii şifa kaynaklarından bahsetmekte ve bunların ıslahını istedikten sonra:

«Düzce — Derdin arasında bulunan yeni bir suyun en mühim Karlsbad kaynağ ile ayni evsafta bulunuşunun uyandırması tabi alâka neticesinde bu Düzce suyu ile bundan sonra lâyık olduğu ehemmiyetle meşgul olunursa diğer işler meyanında bu tecrit işine de elbette lâzım olan mevkii ayrılacaktır. Ve herhalde bu Türkiye Karlsbadiyle hiç vakit geçirmeden alâkadar olmağa başlanması temenniye şayandır. Karlsbad ayarında bir suya dayanılarak Düzce kazasında vücude getirilecek su şehri hem o havali için, hem Türkiyemiz için büyük şeref ve menfaattir» demektedir.

TAN

B. Zekeriya Sertel «Harp Suriyeye geçiyor» isimli bugünkü başyazısında ezcümle:

«Suriye meselesi İngilterenin başına bir de Fransa meselesi çıkarmak iştidadını gösteriyor. İngiltere Suriyeye taarruz ettiği gün karşısında Fransız kuvvetlerini bulacak ve o vakit doğrudan doğruya Fransa ile harp haline girmiş bulunacaktır. İngiliz kuvvetleri burasını belki kolaylıkla işgal edebilir. Fakat Fransanın, Afrikadaki kuvvetleri ve Akdenizdeki üsleri ve donanması ile Almanya tarafına geçmesi İngiltere için hoşa gidecek bir şey değildir.» demektedir.

VATAN

B. Ahmet Emin Yalman «Tersine tefsire uğrıyan emareler» isimli bugünkü yazısında ezcümle:

«Livorno'da çıkan (İl Telegrafo) adlı İtalyan gazetesinin bir takım iddiaları var: İngilizlerin, harp talihi döner dönmez müttefiklerini terketmeleri ve kanlarının son damlasına ve son fişklerine kadar onlarla beraber vuruşmamaları Türkiyede hayret ve şaşkınlık uyandırmış. Efkârı umumiye tamamiyle yolunu şaşırmış bir vaziyette imiş. Gazetelerin lisanı da memleketin ruhi hâletini aksettiriyormuş..

Bu iddialara diyeceğimiz şudur: İtalyan gazetesi tamamiyle kendi kendini aldatıyor. Türkiye halkı İngilizlerin mücadelesini tam bir anlayışla ve netice hakkında tam itimatla takip ediyor.» demektedir.

GÜNÜN TENKİDİ

Amiral Darlan, Haliç vapurlarına bile kaptan olamaz

Mahut Fransız Başvekil Muavini Amiral Darlan'ın ipliği pazara çıktı. Bu zatı nâşerifin, bir gazetede tercümei halini okudum. Meğer, ismi Amiral imiş.. Henüz denizlerde, öyle uzun boylu bir tecrübesi, bilgisi, muvaffakıyeti, zaferi yokmuş..

Bir gazetenin yazdığına göre, Amiral Darlan, geçen Büyük Harpten sonraki Mütareke yıllarında, Ren nehrinde, bazı küçük gemilere, vapurlara kumanda etmiş.. Ren nehrindeki gemiler ne mene şey olacak?. Herhalde, bizim Haliç vapurları, yahut, bilemediniz, çöp mavnalarını çekip götüren motörler kadar bir şeydir.

Bu cinsten gemilerle, ne gibi, nasıl muvaffakıyetler kazanarak Amiralliğe kadar yükseldiği noktası, hakikaten, çok şayanı dikkattir.

Şu halde Amiral Darlan, asıl mesleği olan denizciliği dahi bilmiyor. Sularla alâkası yok.. Şimdilik, su ile en yakın alâkası, bir su şehri olan Vişide ikamet etmesidir. Her halde, hergün, bol bol banyo almaktadır.

Bu Başvekil Muavininin diğer sahalardaki bilgisine gelince: Politika hayatına henüz yeni atılmış olan Darlan, bu vadide, bir kara cahil olduğunu ispat etti. Daha, yakın tarih hâdiselerini dahi bilmiyor.

Bir Başvekil düşünün; asıl mesleğini bilmez, politika bilmez, tarih bilmez. nezaket bilmez..

Peki, o halde ne bilir, bu adam?..

Zavallı Fransa, mağlûp olduktan sonra, kimlerin eline kaldı. Bu devşirme diplomatlar, Fransayı kaldıracaklar, refaha, hürriyete kavuşturacaklar, öyle mi?.

Bilmiyorum, Amiral Darlan'a, Haliç Vapurları İdaresi, Kâğıthane seferlerinin kaptanlığını emniyet edebilir mi?. Fransa gemisini, boyuna kayalara çarptıran bu tatlı su amirali, ihtiyar Mareşal Peten'le nasıl anlaşmış, hayret edilir...

Lâfın hulâsası, Amiral Darlan, dırlandı, dırlandı; ne meta olduğunu kendi ağzıyla ortaya koydu...

R. SABİT

Merinos koyunları tevziatı

Ziraat Vekâleti Merinos çiftliklerinden yetiştirilen Merinos koyunlarının çok az bir para mukabilinde köylüye tevziini kararlaştırmıştır. İlk olarak yakında bu işe başlanacaktır. Bu suretle memlekette Merinos koyunlarının fazla yetiştirilmesi temin olunacaktır.

Tamir olunacak mendirekler

İstanbul Liman Reisliği, Fenerbahçe ve Bostancı mendireklerinin tamirine başlamıştır. İki mendireğin tamiri için 400 tane beton blok hazırlanmaktadır. Bunlar dalgıçlar vasıtasile yerlerine konulacaktır.

Birimizin Derdi, Hepimizin Derdi

Vapurlarda izdiham

Kadıköyünde oturan B. Fikret yazıyor:

«Pazar günleri Kadıköy, Haydarpaşa vapurları bilhassa öğle ve akşam saatlerinde çok kalabalık olmaktadır. Vapurların tıklım tıklım insanla dolu hareket etmesi maazallah bir tehlike doğurabileceğinden liman memurlarının evvelce yaptıkları gibi iskelelerde kontrollrde bulunmaları ve kalabalık zamanlarda ilâve vapurlar kaldırtmaları lâzımdır.»

DEBÎ ROMAN: 23

Bir Cinayet Davası

Yazan: ETEM İZZET BENİCE

Güzin, sarı saçlı, mavi gözlü, gü-
yüzlü ve güzen görünüşlü kız,
skandal çıkarmamak için ye-
güçlükle oturuyor, bu söz-
yüzüne dağıttığı isyan işmi-
arile ifade ediyor ve.. Ferdi
sözüne devam ediyordu:
— Güzini aradık, taradık bu-
madık. Aradan günler geçti. Son-
polis onu buldu. Fakat, anne-
ifade edemedi. Muhakkak ki
in izi bulunmıyan günler i-
de birbir korku ve tazyık altın-
polise vereceği ifadeyi ezberle-
ti.
Neyse bu bahis uzatmağa değ-
. Bununla ancak şunu söyle-
istiyorum ki Güzini elinde
n Vedat bundan sonra tehdit
yetini büsbütün arttırdı. Şük-

riyeden para, ödenmiyecek kadar para istedi.

— Şükriye verdi mi bunları?

— Bilmiyorum.

— Nerede istiyordu bu paraları? Bazan ansızın eve gelerek, bazan Şükriyenin yolunu keserek ve bekliyerek.

— Ne kadar para istiyordu?

— Şükriyenin bana söylediğine göre kendisinden 20-30 bin lira istemiş; bu parayı verirsen Güzini sana gönderirim.. demiş.

— Şükriyenin bu kadar parası var mıydı?.

— Ne kadar parası olduğunu bilmiyorum.

— Bir koca karısının parasını bilmez mi?.

— Emlâkini biliyorum. Fakat parasını daima benden saklardı. Evvelce de söylemiştim. Kumar oynardı. Parasını benden saklamasının sebebi de bu idi.

— Vedatla evde, sokakta, bütün bu tehditler arasında hiç karşılaşmadınız mı?.

— Hayır.

— Karşılaşmak istemediğiniz için öyle mi?.

— Evet, evvelce söylemiştim.

— Şükriye sizden bu işler için hiç yardım istemedi m?.

— Yardım şeklinde birşey istemedi. Ancak, sızlanır, nereden geldi bu belâ başıma, nasıl onu defedeceğim? diye söylenirdi. Fakat, Güzin kaçırıldıktan sonra çok sarsıldı, çok vehme düştü, ben kendisini teselli etmeğe çalışıyordum.

— Sen nasıl kocasın?. Karın tehdit, tazyik edilirken hiç alâkadar olmaz mısın?. Bu erkekliğe yakışır mı?. der gibi Ferdiye baktı, sonra bu hissini ifade eden bir cümle söyledi:

— Teselli etmek, korumak değildir!.

Ferdi önüne baktı, teselli etmek korumak değildir.

Cümlesini tekrarlıyarak devam etti:

— Vedadın tehditlerini bu kadar ileriye götürüp hakikaten onu öldürebileceğini sanmıyordum. Fakat, evde herkese ayrı ayrı tenbih etmiş, Şükriye üzerinde, Vedadın gelişlerinde dikkatli olmalarını söylemiştim.

Hattâ şoförümüz Lâtif ile kapıcı Ahmede çok dikkatli olmalarını ve Vedadı eve sokmamalarını söylemiştim.

Ferdi cümlesini bitirdikten sonra hâkim bir başka soruya geçti:

— Cinayet gecesi evde yok muydunuz?

— Yoktum.

— Nerede idiniz?.

— Evvelce bir münasebetle söylemiştim galiba?.

— Hatırlamıyorum.

— Bir ziyafette idim.

— Cinayeti nasıl öğrendiniz?

— Sabahleyin.

— Eve sabah mı geldiniz?

— Hayır..

— Ne vakit?

— İki vardı.

— O vakit karınız yaşıyor mu idi?.

— Bilmiyorum.

— Niçin?.

— Onu görmemiştim.

— Niçin?.

— Odasına gitmedim.

— Ayrı mı yatıyordunuz?.

— Ayrı ayrı odalarda yatarız!.

— Ne vakittenberi?.

— Bir iki senedir.

— Demek eve geldiğiniz vakit Şükriyeyi aramadınız?.

— Uyku saati olduğu için aramadım. Hem ben de birazıcık içmiştim. Görünmeden uyumak istiyordum.

— Karınızın öldürüldüğünü size kim haber verdi?.

— Matmazel Viktorya haber verdi.

— Kim bu Matmazel?.

— İhtiyar bir Avusturyalı kadındır. Güzinin mürebbiyesi idi. Sekiz on yıldır yanımızda oturan bir kadındır.

— Cinayeti sizden önce herkes duymuş mudur?.

— Duymuş olacaklar!.

— Matmazel Viktorya size nasıl haber verdi?

— Uyuyordum. Oda kapım şiddetli şiddetli vuruldu. Biraz geç ve güç uyandım galiba. Bunu Viktoryanın hiddetinden anlıyordum. Siz hâlâ uyuyorsunuz. Fakat müthiş birşey var. Şükriye öldü!. diye acı ve boğuk bir sesle ilk cümlelerini söylemşti. Ne?. Şükriye öldü mü?. diye hayykırmış ve hemen yataktan fırlamıştım. Nasıl olur, öldü mü, öldürdüler mi; akşam birşeysi yoktu?. diye koşa koşa onun yatak odasına gittim. O, gerçekten ölmüştü!.

Ferdi, sözünün bu noktasında sustu, derin bir nefes aldı, yüzünü buruşturdu. Sesi ağlar gibi inceldi, gözlerinin rengi bulanık bulanık olmuştu. Ve bu bulanıklık, bu ağlarlık içinde devam etti:

(Arkası Var)

HİKÂYE

Güzel tezgâhtar kız

— İngilizceden —

Çeviren: **FAİK BERCMEN**

Sakin bir ağustos akşamı bir birahanenin tezgâhına dayanmış duruyordum. İçim sıkılıyordu, çünkü karım: «Boyuna birahanenin tezgâhına dayanıp kafayı çekiyor ve evde bir karınla çocuğun olduğunu unutuyorsun!» diye bana sitem etmişti. Güzel tezgâhtar kızın yanındaki uzun boylu, geniş omuzlu adama bakarken de tahayyülâta dalmıştım. Kız güzeldi, kıvırcık siyah kirpiklerinin çerçevelediği lâcivert gözleri fevkalâdeydi. Geniş omuzlu adama, hemen hemen, muhabbetle bakıyordu; lâkin bu sırada tezgâhın öbür ucunda duran genç tayyare zabitinin yüzünde öfke alâimi gö. rür gibi oldum. Dudakları kıskançlıkla sarkmıştı.

Genç zabit, iri yarı adama birşey söyliyecekmiş gibi bir hareket yapınca genç kız ona doğru seğirterek nüvazişle kolunu tutup kulağına birşeyler fısıldadı. O zaman gencin yüzündeki hiddet alâimi birden dağılıverdi.

Tezgâhtar kız tekrar yaşlıca adamın yanına geldi, adam, pipo - sunu ağzından çekerek ona dargın dargın baktı ve: «Haydi zabitin yanına dön!» dedi. Sonra adam bana baktı ve:

— Büyük harpte bir ara Parisden İrlandaya izinli gelmiştim, dedi, memleketimin nekdar lâtif olduğu malûm. Bütün o güzelliklere harbin bir zararı dokunmamıştı. Ben de tayyare zabiti idim, o zamanlar bir tayyare zabitinin bir Hint kumaşı kadar nadir olduğu devirlerdi. Ve izinliyken bir gün böyle bir tezgâhın başında Meri Felen'i görmüştüm. Meri de genç uzun boylu tayyare zabitini beğenmişti. Birbirimizi pek çok sevdik. Fakat kız benimle evlenmeğe cesaret edemedi. Tekrar Fransaya döndüm. Yağmurlu bir akşamdı, cephedeydim, ondan bir mektup geldi: Bu mektupta bir kızımızın dünyaya geldiğini yazıyordu. Onu kasabamızdan koğmuşlardı. Bir müddet sonra ıztırabından öldü. Lâkin teyzesi çocuğu yanında alıkoymuştu. Bir daha doğduğum yerlere dönemedim, zira artık kalbim ölmüştü.

Yüzündeki elemin tesirinden kendimi kurtarmak için genç çifte baktım. Zabitin çehresinde acı bir ifade vardı, kızın ise gözleri dolu dolu idi. İri adamın sesi tekrar yükseldi:

— Bir gün çocuğumuzu buldum. Sülün gibi idi, ve tıpkı annesine benziyordu. Teyzesi bu küçük kasabaya gelip yerleşmişti. Çocuğu da yanına almıştı. Kızımı beş sene evvel bulmuştum. Sık sık onunla konuştum, zannedersem o da benden hazzetti, lâkin babası olduğumu bilmiyordu. Şimdi güzel bir genç kız oldu. Bir erkeğin ona baktığını gördüğüm zaman içim allak bullak oluyor. Lâkin arkasından koşanların bini bir paraya. Korkuyorum ki o da Mericiğim gibi kalbini bir defa, fakat ebediyen verecek cinsinden.. Hey Allahım, hem düşün ki kalbini vereceği adam da..»

Yine heyecanlanmıştı. Gözüm boşalan bardaklara doğru kaydı. Genç kıza bardakları doldurmasını işaret ettim. Genç tayyareci gülümsiyerek bize bakıyordu. Kız bardakları alıp yerlerine dolularını bıraktı. Sonra önümüzde durdu, gözlerinin içi gülüyordu, iriyarı adama daha ziyade yaklaşınca, genç zabit de bizim tarafa doğru gelmek için bir hareket yaptı. İri adamın tezgâha dayalı elinin yukarı kalktığını gördüm. Bu sefer ben heyecana düştüm, lâkin genç kızın yumuşak elleri bu sefer de imdada yetişti ve kalkan kolu tuttu. İçim altüst olmuştu. Başımı önümdeki biraya eğdim ve yudum yudum içerek vaziyetin inkişafını bekledim. Genç kız birdenbire iri yarı adama:

— Siz benim babamsınız, dedi.

Erkek titrek bir sesle cevap verdi:

— Mericiğim!

Kızının narin omuzlarını tutarak onu öptü, öptü, kokladı. O da babasını defeatle öptü.

— Baban olduğumu nereden biliyorsun?

Sesi şimdi tatlılaşmıştı. Genç kız:

— Ben ve Kiril, evlenmeden evvel teyzem söyledi, dedi ve genç tayyareciye doğru şefkatle gülümsedi.

Evvelâ, iri adama baktım, yirmi beş senenin elem ve kederi sanki bir lâhzada dağılmış gibi idi, sonra saatime göz attım. Sıhhatlerine bir bardak daha yuvarladıktan sonra yavaşça sokağa çıktım, karımın beni bir yerde beklediğini hatırlamışken, onun kolumu yakaladığını gördüm.

— Mutaddan üç çeyrek geç kaldık! diye siteme başladı. Galiba bugün içtiğin biralar pek keskin olmalı.

— Neden?

Baksana gözlerin kıpkırmızı ağlamış bir insanın gözlerine benziyor.

BORSA

5 Mayıs 1941

		Açılış ve Kapanış
1	Sterlin	5.24
100	Dolar	132.20
100	Frank	—
100	Liret	—
100	İsv. Fr.	30.2025
100	Florin	—
100	Rayişmark	—
100	Belga	—
100	Drahmi	—
100	Leva	—
100	Çek Kron	—
100	Peçeta	12.9375
100	Zloti	—
100	Pengö	—
100	Ley	—
100	Dinar	—
100	Yen	31.1375
100	İsv. Kr.	30.745
100	Ruble	—

ESHAM VE TAHVİLÂT

İkramiyeli % 5 1933	
Ergani A B, C,	19.34
İstanbul Rıhtım Dok ve Antrepo tahv.	12.05
İstanbul, Telefon	9.35

DÜNYA MESELELERİ

Izlandaya Ait Bir Hatıra

İlk vapurla hareket edip kendi kendinize teslim olacaksınız

İzlanda şimdi istiklâlini ilân etmiş bulunuyor. Danimarka ile eskiden mevcut bir krallık bağı vardı, onu da kaldırdı.

Şu muharebenin acıklı tarafları çok. Fakat acaip tarafları da yok değil... meselâ bu münasebetle şöyle bir hâdise hatıra geliyor:

Geçen sene 26 Eylûlde, İngilterenin şimalinde denizde devriye gezmekte olan Barnes isminde bir İngiliz tayyarecisi sisten yolunu kaybetmiş, saatlerce uçtukan sonra, nihayet uzakta tanımadığı bir toprak parçası görmüş. Benzini tükenmek üzere olduğu ve ne yapacağını bilmediği için bu toprağa kadar ulaşmıya ve orada karaya inmiye karar vermiş.

İndiği zaman etrafını saran yerliler hayran hayran kendisine bakıyorlarmış. Barnes sormuş:

— Burası neresi?

— Burası Izlanda...

Nihayet Barnes ertesi gün yine tayyaresi ile İngiltereye dönmüş. Artık hâdiseyi unutmuş bile...

Fakat bir hafta sonra kendisini Genel kurmaya davet etmişler. Kendini kabul eden General:

— Havadis çok fena! demiş, sizi diplomasi yolu ile bizden talep ediyorlar.

— Beni mi? Kim talep ediyor?

— Evet, sizi... Geçen hafta Izlanda toprağına inmediniz mi? Izlanda hükûmeti Hariciye Nezaretine bir protesto gönderdi ve beynelmilel nizamlar haricinde hareket ettiğiniz için, sizin teslimimizi istyor. Blirsiniz ki, bu nizamlara göre, bitaraf toprağa inmiye mecbur kalan her pilot, orada harbin sonuna kadar enterne edilir.

Barnes şaşırmış ve sormuş:

— Peki, bizim hükûmetimiz bu hususta ne düşünüyor?

— Hükûmetimizin düşündüğü şudur: İhtilâfı sulh yolu ile halletmek... Bunun için de, Izlanda hükûmetinin protestosuna verilen cevapta, haklı olduğu tastik edilerek, beynelmilel nizama muhalif hareket eden İngiliz pilotunun teslim edileceğini bildirdi. Başka yapılacak şey yoktur. Harp kanunlarına riayet edilecektir. Derhal ilk vapurla Reylejovik'e (Izlandanın hükûmet merkezi) hareket edeceksiniz. Kendi kendinize teslim olacaksınız. Her hlde onlar sizin bu hareketinizden memnun olacaklardır.

Bu suretle Barnes ilk vapurla Izlandaya giderek, teslim olmuş.

Şimdi vaziyet geçen seneye nazaran, çok değiştiğine göre, müstakil Izlanda hükûmeti Barnes hakkında acaba ne karar vermiştir?

Şimdi Danimarka kralı onuncu Kristiyan 14 Mayıs 1912 senesinden beri hükümdardır ve Norveç kralı yedinci Hakon'un büyük kardeşidir. Onun da kardeşi gibi, iki metreye yakın uzun bir boyu vardır. Yaşından dolayı artık onu baba sayarlar.

Kral olmazdan evvel, üç kardeş ve dört hemşiresi ile birlikte Kopenhag operasına gittiği zaman, krallık locasında kendilerine bir vakar vermiye çalışırlarmış. Perde aralarında büün seyircilerin gözleri kendilerinde olduğu için, halka büyük adamlar gibi görünmek iserlermiş. Meselâ aralarında canlı bir mükâlemeyi idame etmek hararetli bir münekaşaya girişmiş olduklarını gösterebilir. Fakat ortada görüşecek birşey olmayınca, ne yapsınlar? O zaman aralarında mükemmel bir çare bulmuşlar. Yüze kadar saymak, bitince tekrar başlamak.... Attık bu mevzu tükenir mi?

Prens Kristiyan başlamış.

— Bir, iki, üç, dört, bes, altı...

Prens Luiz cevap vermiş:

— Yedi, sekiz, dokuz, on, onbir.

Prens İgeborg münakaşaya karışmış:

— On iki, on üç, on dört, on beş, on altı...

İçlerinde en güzelleri olan prenses Tira hafif kahkahalarla karışık cevap vermiş:

— On yedi, on sekiz, on dokuz, yirmi, virmi bir, yirmi iki, yirmi üç, yirmi dört, yrmi beş, yirmi altı....

Uzaktan bunların bu derece hararetle kim bilir hangi meseleyi münakaşaya giriştiklerini gören halk gayet memnun....

Hepsi de şöyle düşünüyorlar - mış:

— Doğrusu bizim Prensesleri. mizin her birisi hakikaten birer hatip.... Ne tatlı münakaşa ediyorlar?..

FIKRALAR

Ticaret dediğin işte böyle olur

Vaktiyle iki züğürt başbaşa verip: «Ne yapalım, ne edelim?» diye düşünürlerken, birinin hatırına gelmiş.

— Rakı alıp satalım be yahu!

Öteki de bu teklifi muvafık bulmuş. Sermayelerini bir araya koyup bir şişe rakı tedarik etmişler.

— Veli Efendi çayırı bugün kalabalıktır. Gidip orada kadehini beş kuruşa satarız.

Bu kararla yola çıkmışlar. Fakat yolda birinin ağzı fena halde sulanmış olacak ki, arkadaşına:

— Yahu, demiş, cebimde nasılsa beş kuruş kalmış. Şunu al da bana bir kadeh rakı ver.

Ötekinin bu hesaba pek aklı yatmamış amma, nasıl olsa beş kuruşu alıyor ya, arkadaşına bir kadeh rakı sunmuş.

Bu sefer ötekinin ağzı sulanmış. Eh, onun da cebinde beş kuruş var:

— Al şu beş kuruşu, demiş, ben de bir kadeh rakı içeceğim.

Bu suretle beş kuruş elden ele geçtikçe daha Veli Efendiye varmadan, rakı şişesinin dibini bulmuşlar.

Birliklerde umumî kontrol yapılıyor

Ticaret Vekâleti, Ticaret Birlikleri ile bütün Kooperatiflerin hesaplarını kontrole karar vermiştir. Bunun için bütün mıntakalara müfettişler gönderilmiştir. Şehrimize gelen müfettişler İthalât ve İhracat Birliklerinde çalışmalarına başlamışlardır.

Meraklı Şeyler

Amerikada harp filmciliği inkişaf ediyor

Geçen 1914 de Amerikadaki sinema stüdyolarının çoğu Nevyorkta çalışıyordu. Holivuda ancak bir kaç stüdyo taşınmıştı. Holivut ise küçük ahşap köşklerden ve üstleri çinko saçlarla kapalı hangarlardan ibaret bir yerdi.

Şarlo «Biyoğraf» stüdyosunda ilk tecrübelerini yaparken, sinematoğrafın bir davaya hizmet edeblieceği Avrupada kimsenin aklına gelmemişti. Eğer Amerikan sinemacılığı Holivuda daha evvelden hicret etmiş olsaydı, hiç şüphesiz harbin daha uzun müddet farkına bile varmıyacaktı.

Amerikanın merkezî ve garp kısımları Avrupada olup bitenlere aldırış bile etmiyorlardı. Fakat Nevyorkta hep Kayzerden, Belçikanın istilâsından, harp sahaları üzerindeki ilk tayyarelerden bahsediliyordu.

Sinema menupsları ise, halkın bu alâkasına karşı alâkasızlık gösteremezlerdi. Bununla beraber Reisicumhur Vilson, her ne pahasına olursa olsun, Amerikanın bitaraflığını muhafaza azminde idi.

Holivuda gidenlerin çoğu aslen Avrupalı ve bilhassa Yahudi idiler. Sinema paytahtında Avrupa gazete ve mecmuaları Amerikanın diğer memleketlerinden daha çok okunur. Bu yüzden Holivut eski dünyayı kasıp kavuran faciaya karşı daha hassas bulunuyordu. Hattâ, bugünkü Amerikan sinemacılığı yirmi altı sene evvelki Amerika sinemacılığından daha çok bitaraf davranmıştır, diyenler bile vardır.

1914 de propaganda fikrile vücude getirilen ilk harp filimleri, birden büyük rağbet gördü. Filvaki geçen harbin filmlerini beş sınıfa ayırmak muvafık olur:

1— Muharip memleketlerde vücude getirilen harp filimleri.

2— Amerika propaganda filimleri.

3— Sulh propagandası filimleri.

4— Vatanî filimler.

5— Propaganda hedefi gütmeden harp sahnelerini bir çerçeve olarak kullanan filimler.

Varner Bros müesseseleri bu harpte «Bir nazi casusunun itirafları» isminde bir film yaptı. Halbuki 1917 de Paramunt Almanların Amerikadaki tahrikâtını gösteren bir filmi daha o zaman vücude getirmişti.

Bu harpten evvel ise «bitaraflık» güden birçok filmler yapılmıştı. Meselâ bu filmlerde Amerikada yanyana pekâlâ mes'ut yaşıyan bir Almanla bir Fransızın hikâyesi anlatılırdı. Fakat harp başladıktan ve Amedrikanın vaziyeti gittikçe taazzuv ettikten sonra, Almanya aleyhindeki filmlerin miktarı da arttı. O kadar ki bu filmler Amerika efkârı umumiyesini Almanya aleyhine epeyce tahrik etmeğe muvaffak oldu. Bu filmler de Ruzveltin davasına epeyce hizmet etmiştir, addedibilir.

Kıdem zamları

Şehrimiz ilk mektepleri muallimlerinden kıdem zammı alacak olanların listeleri tasdik için Ankaraya gönderilmiştir. Tevziata 1 teşrinievvelden itibaren başlanılacaktır.

ONUN Hayatını Anlatıyorum!

Yaşanmış Aşk ve Macera Hatıra[sı]

No.

Yazan: HALÛK CEMAL

“Sıcak nefesini daha yak[ı]nımda, yüzümde hissettim”

Yorgun vücudümü yumuşak, mavi kadifelere bırakırken yanıma oturacak sanıyordum. Fakat hayır!. Belimden çektiği elile yavaşça omuzlarımdan tutarak şezlonga iyice yerleştirdi:

«— Hah şöyle.. Biraz dinlenin. Kendinize gelin canım.. Ne kadar da üzüldünüz.. Yazık eğil mi size?.»

Sonra oracıkta, ayakta önümde durdu. Gözlerini yine gözlerimde gezdirerek ağır bir vakarla:

«— Siz bir parça istirahat edin. Ben de otelci ile konuşayım.. Kayıtlarımızı yaptırayım.. Odamı göreyim. Sonra çıkalım. Yemek yiyelim olmaz mı?.» dedi.

Yalnız kalınca biraz ferahladm. Açık pencereden içeri dolan yosun kukulu bir rüzgâr serin serin yüzüme çarptı. Deniz o kadar odaya yakın ki.. Pencere önüne çekilerek dışarıya göz gezdirdim:

Gece karanlık, fakat sahil berrak. . Elektrikler içinde yüzen iskele boyundan anlaşılmaz, şen sesler geliycr. Arasıra kesik, kıvrak kahkahalar işitiliyor. Denizin o tarafı sulara vuran ışıkların titreyişile sarı palimpler gibi oynaşıyor.. Otelin önünde sular simsiyah ve esrarlı.. Hiçbir şıpıltı yok. Öylece düşünüyorlar ve düşüncelerini yeşil çamlar bekliyor.

Bu manzara öyle güzel ki.. Daha yakından görmek için ayağa kalktım. Ah içimde ıztırap olmasa, büyük korkum bulunmasa bu güzelliği doya doya yudum yudum içeceğim.. Fakat evin üzüntüsü hiç hatırımdan çıkmıyor.. Annemin, babamın nasıl endişe ile bekleştiklerini, belki çoktan yollara düştüklerini sızlıyan bir acı ile düşünüyorum!. Böylece dalmışım.

Birdenbire irkildim. Omuzlarımdan başıma, enseme doğru yumuşak bir el sürünüyordu:

O... Parmaklarile hafif hafif saçlarımı okşıyarak fısıldar gibi söylendi:

«— Ne güzel gece değil mi Müjgân...»

Sıcak nefesini daha yakınımda, yüzümde hissettim:

«— Sanki bu gece Allah bize vapuru mahsus kaçırttı.. İkimiz beraber olmak için!.»

İçimin bir anda kaynaştığını duydum. Başımı çevirerek yüzüne baktım. Kesik kesik söyledim:

«— E..vet. Fakat.. Evdekiler?.»

Sert parmakları saçlarımdan yavaş yavaş omuzuma, oradan da kısa kollu robumdan aşağıya kaydı. Çıplak kolumu sıkıp okşıyarak:

«— Onları düşünme artık Müjgân..» dedi. Zaten nasl osa evlenecek değil miyiz?.

Hiç birşey söylemedim. Bu mutlak vâit, temiz ümit, gıcıklıyan bir tüy gibi kolumda gezinen bu tatlı temas isyanlarımı söndürürken ılık sesi ümidimi güneşledi:

«— Yakında bizim de böyle güzel bir odamız, yuvamız olacak Müjgân... Seninle coşkun aşk gecelerimizi böyle otel köşelerinde değil; evimizde, meşru yuvamızda geçireceğiz. Başbaşa şen güvercinler gibi yaşıyacağız...

Yakında gelip seni babandan istiyeceğim.. Göreceksin bak ... bahtiyar olacağız.. Seni ... deceğim... Saadetini saadet... leceğim.. Bunu kendim için ... gaye tanıyacağım!.»

İçimde çılgın hisler, sevin[ç] ... gelip geçiyor.. Ne tatlı söylü[yor] ... ben ne güzel dinliyorum.

Şimdi kolile belimi sarmış ... cerenin önündeyiz.

Yavaşça başımı göğsüne ... tım:

«— Bak ne güzel bir gece ... gân diycr. Her yer neş'e ve ... içinde... Ada bu akşam bir ... evi gibi şen... Sanki bizim ... şenlk yapıyor; haydi gel ... çıkalım.. Bu gülen, eğlenen ... ların arsına karışalım.. Yemek ... yelim.. gezelim..»

Hakikaten dışarıda gece ... ihtişamile başlamıştı. İskele... lektrikler daha çoğalmış, çal... şarkılar daha azgın bir hal al... Öbür pencereden ziya için[de] ... rünen Turyolu renkli bir ... lıkla çalkanıyor, piyasa eden... kesik sayhaları, kahkahaları ... daki bahçeden yükselen caz... uğultusu arasında kayboluyor ... Heyybeli sırtlarından yüksel... tekmil parlaklığı ile denize ... müştü. Gökyüzü titreşen ... yıldızlarla tâ İstanbulun uzak ... fuklarına kadar uzanıyor, ... da Maltepe, Bostancı sırtları ... uzak ışıklar ateşböcekleri gibi ... çekişerek titreşiyorlardı!.

Etrafın bu güzelliği ve onun ... ima ümit, emel veren sözleri ... raplarımı uyuşturdu.. İçim ... serinledi ki... Bütün kalbim, ... lerim ve mevcudiyetimle yü... baktım:

«— Peki.. çıkalım Hikmet Bey ... dedim.

Aynanın önünde yüzümü, ... letimi biraz düzelttim. ... çantamı almak istedim. G...

«— Adaad bunlara lüzum yok ...» diye bıraktırdı.

Kapıyı kilitledik. Uzun, ... ridora çıktık. Burada kimse ... yoktu. Odanın anahtarını ... vermek için elimi tuttu, dudak... rına götürdü.

Parmaklarıma dudakları... teşini damlatırken bu sıcak ... başımdaki son ağrıyı da tama[men] ... söndürmüş gibi...

Artık bu gece üzülmiyeceğim.. Bu... Evi düşünmiyeceğim.. ... sonra hiçbir fena tahattur ben[i] ... yıf, âciz bulamaz... Onun ya... da oluşu müşterek hayatımı... ümit verişi bütün azaplarımı ... yuttu... Öldürdü!.

Bu yeni dirilişle bu sefer ... koluna girdim. Bütün bir ... ganlıkla vücudümü bıraktım!.

*

Büyük lokantaya girerken ... beyaz elbiseli garsonların, ... larda oturanların, herkesin ... kolunda yürüyen sevgilimle ... öyle bir bakışları vardı ki...

Tahassüs, gıpta, şefkat ve ... yecan dolu bu yabancı naz[arlar] ... sanki:

«— İşte birbirlerini seven ... lutlarda gezen mes'ut bir ... diyorlar.

(Arkası v[ar])

Son Telgrafın Tarihî Tefrikası: 85

TUNA BOYUNDA TÜRK ORDULARI

Yazan: **M. SAMİ KARAYEL**

Sırplar, Türklere mukavemet edemedi

Sırp kralının firarile İshak beyin bildirdiği fesat sabit olduğundan Ulah beyi Gelibolu hapishanesine gönderildi.

Bunun üzerine Sırplar tarafından Semenderede toplanan kuvvetler üzerine derhal hareket olundu.

Sırplar kaleyi fevkalâde müdafaa ettiler. Fakat Türk ordularının hücumlarına mukavemet edemiyerek zaptolundu.

Prens Gregovar ele geçirildi ve padişah nezdinde rehin bulunan küçük kardeşinin gözlerine mil çekilerek Tokada sürüldü.

Semenderenin imdadına yetişememiş olan Macar ordusu İshak Bey ile Timurtaş zade Osman Çelebinin müfrezeleri tarafından perişan edildi.

Bizzat Macar kralının kumandası altında bulunan diğer bir Macar ordusu dahi muharebeye tutuşmaksızın perişan bir halde Tuna üzerinden içerilere kaçıp gitti.

Sultan Murad, Avrupayı yakından takip ediyordu. Lehistan kralı (Polonya) Viladislava bir sefir gönderdi. İttifak teklif etti. O sırada Lehistan kralı kendi biraderi Kazimiri Bohemya Dükalığına kabul ettirmek istiyordu.

Macar kralı Alber dahi bu dükalığa hak davasında idi.

Sultan Murad Alberin aleyhine Kazimirin lehine olarak müşterekken hareket etmeyi teklif ediyordu.

Fakat sefir kral nezdine varmazdan evvel kral Alber vefat etmişti. Bu sebeple Kazmir rakipsiz kalmıştı.

Asıl daha kral Viladislavın bizzat kendisi Macar tacına talip olmasıdır. Bu halde Sultan Murad da en büyük düşman görüyordu demektir.

Macaristan tacının Lehistan kralına verilmesi, yahut bir kaç sene mukaddem Macaristan kralı Sigizmundun Almanya İmparatorluğu tahtına kadar yükselmesi hep bir asla merbuttu.

Yani Türklere karşı Avrupaca bir tedbir ittihazı lüzumuna mebni idi. Filhakika o sıradaki Türk tecavüzleri, bilhassa Macaristan hududunda anın kesbettiği suret çekilir bir dert değildi.

Türk akıncıları durmadan Tuna üstüne taşıyorlardı. Bilhassa Macaristan hududundaki akınlarımız etrafa dehşet saçıyordu.

Bu akınlar serhat beylerinin yaptıkları hususî mahiyette talanlardı. Türkler tecavüz ettikleri memleketlerde hayvan, eşya yağmasından başka hiçbir şeye dokunmazlardı. Rumelindeki fethedilen kıt'aların medeniyetlerine ve mamuriyetlerine zarar gelmediği bundan ileri gelmiştir.

«Engürüs vilâyetini şöyle garet ettiler ki bir cariye bir çift çizmeye ve bir gulâmı serviendam eili akçeye bey' olundu (1). »

Son günlerde Türk akıncılarına Ulahlar da katılmağa başlamıştı. Ulahlar ise anasıl Erdül kıt'asında otururlarken kendilerinin ortodoks mezheplerini çekemiyen katolik Macarların şerlerinden kaçmışlar, Tuna yakasına inmişlerdi.

İslav unsuru esasen pek vahşi ve honrizdir. Mezhep husumeti de buna inzımam edince artık insafsızlığına had bulunamaz. Zaten fırsatı ele geçiren Macarların da anlardan geri kaldıkları yoktu.

Bu suretle Tuna boyları dehşetli boğuşmalara sahne oldu. Bu suretle Avrupa galeyana geldi. Zaten Bizanslılar, Macarlar Avrupaya tekrar bir Ehlisalip muharebesine teşvik ediyorlardı.

Türklere karşı en büyük düşmanlığı gösteren Yan Hünyadi idi.

Bu Yan Hünyadi Niğbolu civarında vaktile mağlûben ric'at eden kral Sigizmund, yorgunluğunu almak üzere Erdülde Hünyad nahiyesinde tevakkuf etmişti.

Oranın âyanından birinin kızı bulunan Elizabeti Sigizmund beğenmiş, gizlice tefriş etmişti.

İşte, Hünyadı bu kızdan gayrı meşru olarak doğdu ve ismine doğduğu yer izafe olunarak Hünyadi denildi.

Tarihlerimizde bahsolunan Hünyadi budur ve bu suretle dünyaya gelmiştir. Niğboluda dayak yiyıp kaçan Macar kralının yorgun uzviyatından hasıl olmuş bir şahsiyettir.

İşte bu Hünyadi büyüdükten sonra Türkler aleyhine tahrikâta geçmiştir. Yeni bir Ehlisalip doğurmak için Türk akınlarını ve bu akınların vücude getirdiği dehşeti Avrupaya yaygaralı bir surette aksettiriyordu.

Kral Vladislavdan gelen ters cevap üzerine Sultan Murad, durmadan Belgradı muhasara etti.

Evranos oğlu Ali Bey altı ay müddetle fethine çalıştığı halde Belgradın fethine muvaffak olamadı (H. 845).

Diğer taraftan Ferid Bey Tunayı aşarak Ulah tarikile Erdel[e] ... ru akın etti.

Ferit Beyin akını müthiş ... Kan ve ateş saçarak Herman[ştad]... da kadar yürüdü. Herman[ştadı] muhasara etti.

Ferit Beyin Hünyad ile mu[ha]rebeye tutuştuğu sırada Her[man]niştad muhafızlarını unuttu ... mühim dakikalarda muhafızlar kaleden çıktılar. Arkadan ... akıncılarına hücum ettiler ... Bey yfırkası iki ateş arasında ... dı. Son nefere varıncıya kadar ... ğüştüler. Bu fırkadan geriye ... bir kişi dönmedi. Hepsi şehit ... tü.

Macarlar Ferit Bey fırkasının ... yaralı düşenleri bile merhametsizce katlettiler. Kesilmiş baş... arabalara yükletlip şuna ... hediye ettiler. Sırp kralına ... derilen arabayıy on at çekiyor... Arabanın içini doldur[an] ... miş Türk başlarının tepesine ... Ferit Bey ile oğlunun başları ... kilmişti.

(Arkası v[ar])

(1) Solakzade sahife 168.

Son 24 Saat İçindeki Hadiseler

(Bu yazının metinleri Anadolu Ajansı bültenlerinden alınmıştır)

Telhis eden: *Muammer Alatur*

Vişiden İsviçre gazetelerine gönderilen ve iyi haber alan mahfillere atfedilen malûmata göre, Hitler yeni bir sulh taarruzunda bulunacaktır. Bunun sebebi, Amerikanın müdahalesini bertaraf etmek ve Alman muvaffakiyetlerini takviye eylemektir. Bir habere göre, Almanya İngiltereye karşı harbe devam için artık menfaati olmadığını bildirecekmiş.

AMERİKANIN VİŞİYE BİR İHTARI

Amerika Hariciye Nazırı Kordel Hal, Fransız - Alman işbirliğinin Birleşik Amerika ve diğer milletlerin haklarına karşı gayri dostane ve hasmane olduğunu Vişi hükûmetine bildirmiştir.

Hal, Amreikanın Vişi ile olan münasebetlerini gözden geçirmiş Amerika siyasetinin, mütarekenamenin tayin ettiği hadleri ka'tiyyen aşmak fikrinde olmadığına dair, Fransız hükûmeti tarafından verilen teminata istinat etmekte olduğunu söylemiştir.

ŞİMALİ AFRİKA ERKÂNI VİŞİDE

Vişide bulunmakta olan Şimali Afrika delegesi General Veygant, daha bir müddet Vişide kalmağa karar vermiştir.

Umumî Vali Busson, tevkalâde komiser Amiral Esteva da Tunus işlerini görüşmek üzere Vişiye gelmişlerdir. İleride Fransız İmparatorluğunun müdafaası ile alâkadar meselelerin gözden geçirildiği anlaşılmaktadır.

İNGİLİZLER VİŞİYE KARŞI HAREKETE MECBUR KALACAKLAR

Londrada çıkan «Niyuz Kronikl» Fransızlara hitaben neşrettiği bir yazısında diyor ki: «Size karşı harekâta girişmek artık içtinabı kalmıyan bir hal olmuştur.

Bunun sebepleri sizi idare edenler, kendi şahsî menfaatleri uğrunda sizi bugün bulunduğunuz noktaya getirenlerdir.

İngiltereye karşı sevgili Almanlarla yanyana harbetmeniz görülecek bir manzara olsa gerektir. Mussolininin istihfaf ettiğiniz askerlerile arkadaşlık etmek acaba yakışacak bir rol müdür? Fakat muhteris ve entrikacı Darlan sizi bu vaziyetlere mahkûm ediyor.

Bu sizin şeflerinizin plânıdır. Onların istediği olursa siz Alman çizmesi altında ebediyyen çiğnenerek parçalanacaksınız.»

AMERİKA ORDUSUNUN BÜTÇESİ

Vaşingtondan gelen haberlere göre, mümessiller meclisi maliye encümeni ordu bütçesini tasvip ederek meclise göndermiştir. Bütçe beş milyar küsur doları bulmaktadır. Şimdiye kadar Amerikan ordu bütçesinde bu derece yükseliş görülmemişti. Bütçe 45 bin tayyare imali için tahsisatı da ihtiva etmketedir.

Amerika Harbiye Müsteşarı Peterson, encümenin gizli celsesinde söyleyip de, dün neşredilen beyanatında hulâsaten demiştir ki:

«Almanyanın aylık tayyare imalâtı 3 bindir. İşgal edilmiş memleketler fabrikalarını da çalıştırmak suretile, bu miktarı ancak 6 bine kadar arttırabilir.»

JAPONYA İLE ÇİN ARASINDA SULH

Japonya ile Çin arasında bir sulh aktedilmesi için Birleşik Amerika hükûmetinin tavassutta bulunmağa mütemayil olduğu bildirilmektedir. Ancak bunun için üç esas şart koşulmaktadır:

1 — Japonya ancak şimali Çinde, Mançuride ve iç Moğolistonda kontrol yapabilecektir. 2 — Japonya cenubî pasifikte her türlü genişleme hareketinden içtinap edecektir. 3 — Amrika ve İngiltere Japonyaya karşı eşya ihracatı ambargosunu kaldıracaklardır.

BÜKREŞTEKİ NÜMAYİŞLERİN NETİCESİ

Geçen pazar günü Bükreşte Romanya - Aldmanya futbol maçında memnu şarkılar söylemeğe teşebbüs eden Üniversite talebesinin askeri mahkemeye verildiğini yazmıştık. Resmî tebliğe göre, bunlar üç sene ile on beş seneye kadar hapse mahkûm edilmişlerdir.

BULGAR KRALININ ALMANYADA SEYAHATİ

Babası eski Bulgar Çarı Ferdinandın doğum yılını kutlulamak üzere Çekoslovakyaya gitmiş olan Bulgar Kralı Boris'in Hitler ve Mareşal Göring'i de ziyaret etmiş olduğu bildirilmektedir.

IRAK NAİBİ ÖLÜM TEHLİKELERİ GEÇİRDİ

Kudüsten gelen haberlere göre, Irak Naibi Emir Abdül-İlâh Bağdada giderken dört gün süren yolculuğu esnasında, mütemadiyen bomba ve mttralyöz ateşine maruz kalmıştır. İlk hücum Naib tayyare ilb bir Irak tayyare meydanına indiği zaman yapılmıştır. Fakat Almanlar bu dört taarruzda da Naibi öldürmeğe muvaffak olmmışlrdır.

MACAR BAŞVEKİLİ BUDAPEŞTEYE DÖNDÜ

Mcar Başvekil ve Hariciye Nazırı Berdossi Romada, Musolini ile görüşmelerini bitirerek, Budapeşteye dönmüştür.

Bilhassa Suriyenin vaziyeti bütün dünya efkârını meşgule devam etmektedir. Amerika Hariciye Nazırı Kordel Hal, Vişi hükûmetinin Almanya ile işbirliğini gayri dostane ve hasmane bir hareket telâkki edeceğini bildirmiştir..

HARP VAZİYETİ

(1 inci Sayfadan Devam)

henüz bir karar vermemiştir. Bu tereddütlerin zararı harekât başladığı zaman daha iyi ortaya çıkacaktır.

Almanların ve Fransızların Suriyeyi yalnız mudafaa ile iktifa edeceklerini kabul etmek, zararın en hafifidir. Fakat bu müdafaayı büyük bir hazırlıktan sonra ciddî bir taarruzun başlaması ve bu taarruzun Kıbrıs üzerinde, Filistin istikametinde ve belki de Irak istikametinde inkişaf etmesi çok muhtemeldir.

Girit adasının terki günlerinde İngilizler zaman kazandıklarını iddia ediyorlardı. Bu iddialarında teselli ve hayale ne kadar fazla kapıldıkları bugün daha iyi anlaşılmaktadır. Zaman kazanmaktan maksat, Irakın işgali ve Filistinin müdafaası ise, Mısır ve Süveyşin kurtarılması için bunun kâfi bir tedbir olmadığına kaniiz. Zira Suriye elde olmadıkça Kıbrıs uzun zaman müdafaa edilemez. Suriyede Alman hava kuvvetleri bulundukça, İngiliz donanmasının Hayfa ve İskenderiye üslerinde barınması pek müsküldür. Bundan başka İngilterenin Irak, Filistin, Kıbrıs ve Libya - Mısır hududu bölgelerini kuvvetle müdafaa edecek kadar büyük mikyasta orduları yoktur. İngiliz hava kuvvetleri böyle bir dağılmıya hiç müsait değildir. Halbuki İngiltere Irak ve Filistin bölgelerini Libyada dayanmak maksadile feda edemez, yani oralardaki kuvvetlerini Mısıra çekemez. Zira Irak petrol merkezidir ve Hindistan yolu üzerindedir. Filistin Süveyş yolunu garpten kapatmak için elde bulunması lâzımdır. O halde İngiltere bunları muannidane müdafaa etmek mecburiyetindedir. İngiltere, dahilî hatlarda harbetmek vaziyetine düşmüştür; Irak, Filistin, Suriye, Kıbrıs ve Libya cepheleri birbirinden o kadar uzak ki birinden diğerine harekâtın inkişafına göre kuvvet kaydırmak çok müşküldür. Ancak tayyareler sür'atle gönderilebilir. Fakat Alman hava kuvvetleri hâlâ üstünlüğü muhafaza ettiklerinden, İngilizlerin bu cephelerden birisinde hava hâkimiyeti temin etmeleri imkânsızdır.

Almanlar kuvvetlerini İngilizlerden çok kaydırmak imkânlarına maliktirler; bu işte hava kuvvetlerini ve nakliye tayyarelerile paraşüt kıt'alarını kullanmakta meharet ve tecrübe kazanmışlardır ve bunu yapacak kadar da ellerinde bol tayyare vardır.

Zamanımızda hava kuvvetleri zayıf olan bir ordunun birbirinden uzak cephelerde dahili hatlarda harbetmesi mağlûbiyetin ilk âmilidir. Eğer zırhlı ve motörlü birlikler de az olursa, taarruzî harekâtta bulunmak imkânsızdır. İngilizler harbin bu büyük derslerinden ibret alıp ihmal ve tereddütten hâlâ silkinemediler ve bu yüzden başlarına bir de Kıbrıs ve Suriye belâsını açtılar. Eğer bir ay evvel harekete geçselerdi, bugün belki de bu fena vaziyete düşmiyeceklerdi.

ŞEHİRDEN - MEMLEKETTEN - BÜTÜN DÜNYADAN
SON HABERLER

İngilterede çalışacak yabancı işçiler

Londra 6 (A.A.) — İngilterede bulunan ve enternasyonal mecburî iş kanunu mucibince çalıştırılacak olan müttefik devletler tebaalarile Fransızların kayıt muamelesi önümüzdeki pazartesi günü başlıyacaktır.

Mezkûr kanun Belçikalılara, Çekoslovaklara, Fransızlara, Holandalılara, Norveçlilere ve Polonyalılara şamildir.

★ Bükreş, 6 (A.A.) — D. N. B. Hali firarda bulunan eski Romanya Başvekil Muavini ve Lejyonerler Reisi Horia Sima'nın muhakemesi dün gıyaben Bükreş Divanı Harbinde başlamıştır.

Albay Koleni

(1 inci Sayfadan Devam)

düste tekzip edilmiştir. Albay Kole hâlâ Filistinde bulunmakta ve mevkiini muhafaza etmektedir.

Reyno Alfua adında bir diplomat da Hür Fransız kuvvetlerine iltihak etmiştr. Bu zat Şubattan Mayısa kadar Selânikte konsolosluk yapıyordu.

Halk tibi ayakkabı

(1 inci Sayfadan Devam)

köselesinin sırtından olacak ve kalınlığı dört buçuk milimetreden aşağı bulunmıyacaktır.

Taban astarları en az 1,5 milimetre kalınlığında köseleden olacaktır. Ökçeler de tamamen köseleden olacak, yüksekliği kapakla birlikte 28-30 milimetre bulunacaktır. Burunlarına demir konacak ve iskarpinlerin içerisine boydan boya meşin konacaktır.

Bu tip ayakkabıların içine Ticaret Odasından alınacak etiketler ve satan mağazanın damgası konulacaktır.

Yeni tip ekmek

(1 inci Sayfadan Devam)

ye bu sabah derhal fırınları teftişe başlamış ve ellerindeki eski tip ekmeğin un miktarını tesbit etmiştir.

Bugün ve yarın şehrimizde eski tip undan ekmek imaline devam olunacak ve Pazar sabahından itibaren yeni tip ekmeğin imaline başlanacaktır. Yeni tip un dün şehrimizdeki değirmenlerde övütülmiye başlanmıştır.

Değirmenlerden yarın fırınlara bu unlardan dağıtılmıya başlanacaktır. Bugün de esasen yüzde on beş çavdar karışık olduğundan ve arpa fiatı da buğdaydan farklı olmadığından yeni tip unun ve ekmeğin fiatında hiç bir değişiklik olmıyacaktır.

Anamur açıklarında

(1 inci Sayfadan Devam)

şehrimizde bulunmaktadır. Mustafa kaptan Anamura çıkar çıkmaz buraya ve alâkadar makamlara bir telgraf çekerek hâdiseyi bildirmiştir. Telgrafa göre motörümüz Anamur sahiline çok yakın seyretmekte iken hâdis olan bu vakada motörde yangın çıkmış ve mürettebat kendilerini denize atıp yüze yüze kurtulmuşlardır. Motör hemen batmıştır.

Amerikada mallara el koymak salâhiyeti

Vaşington 6 (A.A.) — Harbiye Nazırı B. Stimson, gazeteciler toplantısında, B. Ruzvelt'in ne için mallara el koymak salâhiyetini istediğini anlatmıştır. B. Stimson demiştir ki:

«— Makine ve âletler hususunda ve keza alobinyom noksanı ve millî müdafaa imalâtına ait esaslı usullerin petentleri Almanların elinde bulunması yüzünden bir çıkmaz hasıl olmuştur. Bunu izale etmek için Reisicumhurun istediği salâhiyetler elzemdir.»

B. Stimson bu salâhiyetlerin meb'usan meclisinde bir takım boş itirazlarla teehhür etmemesi icabeylediğini söylemiştir.

Kayzer'in cenaze merasimi hazırlıkları

Dorn, 6 (A.A.) — Eski Kayzerin cenaze merasiminde hazır bulunacak olanlar peyderpey gelmektedir. Veliaht Pazar günü beklenmektedir. Almanyanın Holanda'daki Komiseri Seys İnkuart Hitler, General Makenzen, Umumi Harpteki Alman ordusunu temsil edeceklerdir.

Coğrafya kongresi

(1 inci Sayfadan Devam)

Bugünkü toplantıda coğrafya tedrisatı ve ıstılahlar meseleleri üzerinde hazırlanmış olan muhtelif tetkikler, raporların tetkiki için muhtelif encümenler teşkil olunacaktır.

İstanbuldan ve diğer yerlerden iştirak edecek murahhasların hepsi bu sabah ve dün şehrimize gelmişlerdir.

İnhisarlarda

(1 inci Sayfadan Devam)

çıkta kalanların miktarı henüz malûm değildir. Fakat açıkta kalanlara dün tebligat yapılmağa başlanmıştır.

İnhisar kadrosundan tekaüde sevkleri lâzım gelenler hakkındaki karar, mutat olduğu veçhile temmuz başında verilecektir.

Yeni teşkilât kanunu ile nisbeten kısa bir müddet zarfında 5000 memuruh tayinleri ve nakilleri yapılmıştır.

Yeni teşkilâtta umum müdürlüğün yeni ihdas olunan iki muavininin tayini Vekâlete ait olduğundan bunlar henüz tayin olunmamıştır. İdare kısmı müdürlüğü kaldırılmıştır. Bu kısmın müdürü Hurrem başka bir vazifeye tayin olunmaktadır.

Şube müdürleri arasında esaslı bir değişiklik yoktur. Yalnız mamulât şubesi müdürü Aziz, müfettişliğe nakledilmiştir. Şube müdürlerinin muavinleri kaldırılmıştır. Muavinlerin ekserisi müfettiş olmuştur. Müfettişler arasında da mühim değişmeler vardır. Fakat dün akşama kadar kadroları kendilerine tebliğ olunmamıştır.

İngiltere'den kömür ihracı tahdit edildi

Londra 6 (A.A.) — Gal eyaleti kömürlerinin yabancı memleketlere ihracı tahdit olunmuştur. Bu haftanın başında bir miktar kömür vapuru durdurulmuştur. Geçen haftanın sonundanberi kömür almak üzere gelen vapurlar da beklemektedir.

İhracatçıların zannettiklerine göre bu tahdidatın hedefi, İngilterede bazı endüstrilere kömür vermek ve ihracattan evvel bizzat anavatanın kömür ihtiyaçlarını temin eylemektir.

Fazla istihsal edilen bazı nevi kömürlerin ihracına müsaadede devam edileceği haber alınmıştır.

Vişinin alacağı karar

(1 inci Sayfadan Devam)

rika Hariciye Nazırı Kordel Hal, Vişi hükûmetinin diğer devletlerle işbirliği yaparak onlara mütareke şartlarından daha geniş ve şümullü imtiyazlar vermesinin, Fransayı askeri ve siyasî tam bir esir vaziyetine düşüreceğini söylemiştir. Böyle bir hareket diğer milletlerin meşru haklarına olduğu kadar, Fransız milletinin menfaatlerine de zararlıdır.

Nazır, Fransız hükûmetinin bu hareketini aydınlatacak malûmat ve vesaiki toplamak için elden gelen gayretin sarfedildiğini söylemiştir.

Kordel Hal bilhassa demiştir ki: «Şimdiye kadar Amerikanın siyaseti, Fransaya yardımı istihdaf ediyordu. Amerikanın Fransız imparatorluğunda gözü yoktur. Fransanın harekâtı, mütareke şartları ile tahdit edildiği için, Amerikanın siyaseti bu müşkül vaziyette yine Fransa ile dostane teşriki mesaidir. Ancak bu siyasetin devamı, Vişi hükûmetinin mütareke şartlarından dışarı çıkılmıyacağı hakkında vermiş olduğu teminatın tatbik edilip edilmiyeceğine bağlıdır. Fakat Vişi hükûmetinin halihazırda takip ettiği yol Amerikayı ziyadesile endişeye düşürmektedir.

Vişide bulunan Amerika sefiri Lihi Fransa hükûmetine bu yolda bir nota vermiştir. Kordel Halin bu sözleri son derece dikkate şayan görülmektedir. Vişinin Almanya ile işbirliği yaparken, Amerikayı da bir âlet olarak kullanmak istediği kanaati Vaşingtonda kökleşmektedir.

PARİSTE

(1 inci Sayfadan Devam)

boynuzlu hayvanların kesilmesi yasak edildiği için vahim bir mahiyet almıştır.

Gazetelere göre, iaşe vaziyeti bilhassa cenup şehirlerinde hele Marsilyada çok vahimdir. Bu sene balık avı birdenbire azalmıştır. Çünkü kış ve ilkbahar çok soğuk olmuş ve balıklar sahillerden açık denize uzaklaşmışlardır. Açık denizde ise Fransızlar bittabi avlanamıyorlar.

Sebze bulunsa da tesbit edilen fiatlar o kadar yüksektir ki, halkın büyük bir ekseriyeti bunu alacak vaziyette değildir.

On eroin satıcısı

(1 inci Sayfadan Devam)

Kumkapıda Küllük sokak 43 numarada sabıkalılardan Kemal eroin satarken yakalanmıştır.

Kemalden eroin aldığı anlaşılan Gemlikli Ali isminde birinin evinden kapısının arkasında 5 gram eroin bulunmuştur.

Bunlardan başka Fatih Ortaçeşme Öksüzler sokak 42 numarada Macid Akyaz bir arsada eroin ve esrar saklarken tutulmuştur.

Tophanede Osman Akyüz de evinin bahçesinde tavuk kümesine sakladığı eroinler bulunmuştur.

Galatada Beyler sokağında 32 numarada Cemil ile Dündar Güçlü de eroin ve esrar sattıklarından tutulmuşlardır.

Fırınlardaki kalabalık bu sabah azaldı

(1 inci Sayfadan Devam)

ziçi ve Eyüpteki fırınlar normal şekilde ekmek satışı yapmaktadırlar.

Belediye Reis muavini B. Lûtfi Aksoy bu sabah yine umumî bir teftiş yapmıştır. Teftişleri hakkında gazetemize şu izahatı vermiştir:

«— Hemen her tarafta vaziyet sürâ'tle normale yaklaşmıştır. Bu sabah yaptığım teftişlerde yalnız Kadıköyündeki fırınlarda biraz kalabalık vardı. Fakat bunlar da ekmek almak istiyen halktan ziyade işi güç üolmıyan kimselerin merak saikasile birikmesinden ibaretti.

Diğer taraflardaki fırınların önünde pek az halk görülüyordu. Bütün fırınlar bu sabah da eski imalâtlarından fazla ekmek çıkarmışlardır. Kalabalık semtlerde yüzde yüz fazla ekmek çıkarılmıştır. Her tarafta ekmek bollaşmıştır. Akşama kadar ekmek büsbütün çoğalmış olacaktır. Unumuz her zaman için bol olduğu halde bu gayri tabiî vaziyet dün de size söyledikleri gibi halkın pasif korunma tecrübesi yapılacağı zannile ihtiyacından çok fazla ekmek almasından doğmuştur. Bu ara kilolarla fazla ekmek alıp peksimet yapmak üzere fırınlara getirenlere de bu sabah tesadüf ettik.»

VALİYE VERİLEN İZAHAT

Diğer taraftan Emniyet Müdürlüğü bütün fırınlar üzerinde sıkı teftişler yapmış ve bu sabah Ankarada bulunan Vali ve Belediye Reisi Lûtfi Kırdara bu hususta bir rapor gönderilmiştir.

Vali ve Belediye Reisi raporu yüksek makamlara verecektir.

Dün üç günlük un fırınlara tamamen tevzi edilmiştir.

İskenderiyenin bombardımanı

(Başmakaleden Devam)

nüz taarruzlar başlamış değildir. Fakat harp başlıyalıberi Malta 800 defadan fazla taarruza uğramıştır. Cebelüttarık üssündeki donanmanın ise Şarkî Akdenizde cereyan edecek harekâta müdahalesi pek müessir ve istenildiği tarzda olamaz.

İskenderiyede donanmayı muhafaza edebilmek için İngilizlerin hava taarruzlarına karşı ne dereceye kadar hazırlıklı ve tedbirli bulunduklarını bilmiyoruz. Fakat, tedbirde noksan varsa ve İngiliz donanması bu limanda barınamıyacak bir vaziyete düşerse donanma bu üssü terkedecek, kâh Kıbrıs ve Hayfa, kâh Maltadan, kâh da Mısır sahillerinde hazırlanmış gizli yedek üslerden malzeme, cephane ve saire ihtiyaçlarını gidermek yolu ile deniz üstünde seyyar bir hal alacak demektir.

Almanların bunu niçin böyle yaptıkları ve enönce İskenderiyeye hücum ettikleri kendiliğinden ortaya çıkıyor. Orta Şarka ve Afrikaya geçmek hususunda Almanların elini kolunu bağlıyan ve muvaffakiyetlerini pek pahalıya maleden İngiliz donanmasıdır. İngiliz donanması İskenderiye gibi en büyük üsten uzaklaştırılınca Şarkî Akdenizde İtalyan donanması Adalar denizi yolu ile kısa mesafelere girip çıkmağa muktedir olabilir. Meselâ Suriye veya Filistine bir ihraç yapmak işinde kullanılabilir. Filhakika, Almanlar kuvvetli hava filolarının himayesi altında Giritte olduğu gibi istedikleri hedefe nakliye tayyareleri ile ve paraşütle asker sevkine muvaffak olmaktadırlar. Fakat, kendileri için bugüne kadar asıl muvaffakiyet âmili olan ağır zırhlı vasıtalarını, tank ve hücum arabalarını, zırhlı topçu teşekküllerini tayyare ile götürmek mümkün olmuyor. Bunun için ya kara yoluna, yahut da deniz hâkimiyetine ihtiyaç vardır. İşte, Almanlar eğer İskenderiyeden İngiliz donanmasını uzaklaştırmak imkânını kazanırlarsa Şarkî Akdenizde istedikleri ve umdukları nakil işini tanzim etmek vaziyetine sahip olacaklardır. Bu takdirde Şarkî Akdeniz muharebesi şu safhaları arzedecektir:

A— Oniki adalardaki İtalyan tümenleri, Giride getirilmiş olan Alman tümenleri ve Ege adalarındaki kuvvetler kuvvetli hava filolarının himayesi altında deniz yolu ile Suriyeye ihraç olunacaklardır. Suriyede de bunun hazırlığı yapılmaktadır.

B— Kıbrıs İtalyan donanmasının ve Alman hava kuvvetlerinin Suriye ve Giritten yapacakları mütemadi baskınlarla işgal edilmek istenecektir.

C— Mısır garp hududundan yeniden tazyik olunacaktır.

D— Filistin, Maverayi Ürdün, Irak, Suriye hududundan zorlanacak ve ayni zamanda en kesif hava taarruzlarına tâbi tutulacak.

E— Süveyş bölgesi hava taarruzlarına tâbi tutulacak ve Kanal İngiliz donanmasına ve seyrüseferine kapatılmak istenecektir.

Bu vaziyete göre İskenderiyeye karşı yapılan taarruz Şarkî Akdeniz harbinin ikinci devresinin asıl ve hakiki hedefi olmaktan ziyade; başlangıcı ve İngiliz donanmasına müteveccih hedefi olmak gerektir.

Suriyede de Fransızlar Almanların teşvik, tazyik ve işbirliği neticesi olarak harekete hazırlanmaktadırlar. Buna mukabil İngilizlerle teşriki mesai eden ve Hür Fransız adını taşıyan Fransız kuvvetleri de Suriyeyi işgal için tedbirler almaktadırlar. Ağlebi ihtimal İngilizler Suriyeye doğrudan doğruya taarruz edip Vişi hükûmeti ile haliharp vaziyeytine düşmemek için; Suriyeye karşı yapılacak hareketi, ayni zamanda kardeşi kardeşe kırdırmamak inceliğinden istifade etmek ve işgali kolaylaştırmak için Hür Fransızlara yaptırmak niyetini taşıyorlar. Fakat, bunun Vişinin müstemlekelerini müdafaa ve Hür Fransız kuvvetlerini tard hususunda aldığı kararlardan sonra ne dereceye kadar müessir olacağı şüphelidir.

Yalnız, Almanların İngiliz donanmasını Şarkî Akdenizden çıkartmak hususundaki kararları ve gayretleri muvaffak olsa dahi; donanmanın çekilmesinin Orta Şark ve Mısır müdafaasına zarar vermiyeceği muhakkaktır. Donanmanın büyük parçaları Şarkî Akdeniz üslerinde tayyare hücumları ile barınamıyacak bir hale gelseler dahi; Malta üssünden istifade ederek, yine İtalyan donanmasını sıkıştırabilirler. Denizaltılar ve hafif kruvazör ve torpito filotillâları ise askeri nakliyata karşı baskınlarda bulunabilirler.

Fakat, buna rağmen; Alman ve İtalyanlar deniz yolu ile ihraca muvaffak olsalar dahi; İngilterenin Filistinden Mısırın garp çölüne kadar kara harbine ve müdafaasına büyük ölçüde hazırlanmış olduğu muhakkaktır. Suriye de İngilizler veya Hür Fransızlar tarafından işgal olunursa; bu müdafaa çözülmez bir hal alır ve İngilizlerin bu bölge üzerindeki 1-1,5 milyon tahmin edilen umumî kuvvetlerini yenmek kolay olmaz. Ayni zamanda Kızıldeniz ve Irak yolu ile İngilizlerin mütemadiyen takviye alması da mümkün olacağına göre; herhalde Arap yarımadası ve Mısır üzerindeki harp Alman ve İtalyanlara çarçabuk muvaffakiyet getirecek bir harp şekil ve mahiyetinden daima uzak kalır.

ETEM İZZET BENİCE

Kahveyi İnhisarlar dağıtacak

Ankarada bu hususta tetkikat yapılıyor

Ankaradan gelen bir habere göre, hariçten memleketimize gelen kahvelerin memleketin her tarafında gniş teşkilâtı bulunan İnhisarlar Umum Müdürlüğü tarafında geniş teşkilâtı bulunan İnsavvur vardır. Bu hususta tetkikat yapılmaktadır.

Asker ailelerine yardım genişletiliyor

Nakil vasıtalarına, eğlence yerleri ücretlerine zam yapılacak

Öğrendiğimize göre, alâkadarlar muhtaç asker ailelerine esaslı şekilde ve bugünkünden daha fazla yardımda bulunabilmek için nakliye vasıtalarına, sinemalara ve eğlence yerlerine muayyen nisbetler dahilinde zamlar yapmıya karar vermişlerdir. Vali ve Belediye Reisi Lûtfi Kırdar bu kararı Ankarada alâkadar makamlara tasdik ettirecektir.

Akdeniz hâdiselerine bir nazar

(1 inci Sayfadan Devam)

Bütün dünyanın dikkat nazarı Suriyeye toplanmış bulunmaktadır.

İngilizler, Suriyeye hergün ondan fazla Alman tayyaresinin geldiğini söylemektedirler. Balıkçı gemileri de denizden peyderpey harp malzemesi ve asker yetiştirmektedir.

İNGİLİZLER NİÇİN HAREKETE GEÇMİYOR?.

İngilizlerin Alman teşebbüsünü önlemek için niçin harekete geçmedikleri daima sorulan bir suaidir. Filistinde kuvvetli İngiliz kıt'aları toplu bulunmaktadır. Suriyeye harekete geçmek İngilizler için zor değildir. Fakat İngilizler, Suriye meselesini, münferit bir mesele telâkki etmemektedir. Suriye, İngiltere ile Vişi hükûmeti arasındaki münasebetlerin ancak bir safhasını teşkil etmektedir. İngilizler, Suriyeye taarruza geçerlerse, Şimali Afrikada hâkim ve donanmasının bir kısmını elinde bulunduran Vişi hükûmetini kışkırtmış olacaklardır.

Diğer taraftan hür Fransız kuvvetleri Filistinde tedbirler almaktadırlar. Hayfada bulunmakta olan General de Gol General Katru ile birlikte, Filistindeki İngiliz orduları kumandanı General Vilson ile vaziyeti görüşmüşlerdir.

SURİYE KOMİESRİNİN BİR HITABESİ

Fransanın Suriyedeki Fevkalâde Komiseri General Dentz radyoda Yakın Şark Fransız subaylarına bir hitabede bulunmuş ve bilhassa demiştir ki:

«Her tehlikeli ânlarda olduğu gibi, bu akşam da radyoda hitap ediyorum. Fransız askerinin Suriyeden çekileceği, yerine Alman alaylarının ikame edileceği doğru değildir. Lâzkiyeye asker çıkmamıştır. Ecnebî tayyareler Garptan Şarka geçerken, Suriye meydanlarına inmekte ve tekrar hareket etmektedirler. Fransa, muhafazası kendisine mevdu yerler için icap ederse dövüşecektir. Size her şeyi söyledim. Vazife başına!»

İŞKENDERİYEYE ŞİDDETLİ BİR HAVA HÜCUMU

İskenderiye harp başlıyalıdanberi ilk defa büyük bir taarruza uğramıştır. Bir çok yangın ve infilâk bombaları atılmıştır. Bu taarruzun İtalyan tayyareleri tarafından yapılmış olduğu bildiriliyor. Bu suretle Giridin Şarkî Akdenizde vaziyetinin ehemmiyeti meydana çıkıyor.

İskenderiyede bir çok evler yıkılmıştır. Bu hücum esnasında yüzden fazla insan ölmüştür. Yaralıların miktarı malûm değildir.

Hücum Borusu

Trablusu Nasıl Aldık, Nasıl Kaybettik?

Yazan: RAHMİ YAĞIZ

Tefrika No. 60

Trablus Eski Belediye Reisi kendisine pek okadar itimat edilemiyecek bir adamdı

Amiral Borya, şimdilik Karamanlı vatan hainine iltifat gösterir gibi davranıyordu. Fakat o da Hasüneden hiç hazzetmemişti. Hatta hatıratında yazdığı şu satırlar:

«Trablusun eski belediye reisi aslen Anadolunun Karaman eyaletinden gelme bir adam. Çok hilekâr ve vatansız bir şey! Bize gösterdiği yardım inkâr olunamazsa da bu adama itimat etmemekte mazurdum. Çünkü kendisini mevki ve servete kavuşturan vatan ve milletine ihanet ettiği gibi bir gün de hiç şüphesiz bize ihanet etmesi çok muhtemeldir.»

Bu hoşnutsuzluğa apaçık bir kanaat örneğidir.

Neş'et Beyin, Aziziyede tecemmüünü ikmal ederek bilhassa Sünusi mücahitlerinden gelen milis müfrezelerile şehre baskınlar yapmayışı calibi dikkattir.

Miralayın bu hareketi fazla ihtiyat, teenni ve tedbirli davranışına bir misal teşkil edecek yerde, yukarıda kaydettiğimiz tereddütlerinin apaçık delilidir.

Trablusta ihracı müteakıp bu karşılıklı tereddüt ve ve korku devam ederken bir taraftan İtalyanlar ana vatandan çabuk asker gönderilmesini arka arkaya çektikleri telsiz şifrelerile tahakkuk ettirmeğe uğraşıyorlar, öbür yandan da Osmanlı İmparatorluğu Anadoluda ve Rumelide davul çıkartıp seferberlik hazırlıkları yapmakla meşgul oluyordu.

Toplanan askerler hangi yolla ve hangi vasıtalarla buraya sevk edilecekti? Elde mevcut olmıyan silâhlar nerelerden ve hangi para ile ve nasıl tedarik olunacaktı?

Trablus bu çaresizik içinde düşmana terkedilecek miydi?

Tür kefkârı umumiyesinin topluca irat ettiği bu suallere hükûmet cevap veremiyordu.

Bu vaziyet karşısında damarlarındaki asıl kanın kudretine, gönüllerindeki milli imanın meş'alesine güvenip inanan Türkler, Türk ordu ve donanma zabitleri imkân buldukça topluca, imkânsızlık karşısında da şahsan ve münferit firar yolile Trablus muhariplerine iltihaka karar verdiler.

Bu kararı da sür'atle tatbik mevkiine koydular.

İstanbulda başta Rouf Bey ile biraderi yüzbaşı Murat Beyin bulunduğu bir fadiler heyeti teşekkül etti.

Türk bahriyelilerinin bir çoğunu bağrında toplayan bu heyet, gerek hükûmetin verdiği gerekse halkın iaşe suretile topladığı paraları Avrupanın muhtelif memleketlerindeki ezcümle Fransa ve İngilteredeki mühimmat ve silâh fabrikalarına yatırarak silâh, cephane ve harp levazımı satın almak suretile ilk yardım esasını organiza etti.. Satın alınan harp malzemesi ve silâhlar, ecnebi kumpanyalardan kiralanacak vapurlarla Trablusa civar limanlara, Cezayire, Tunusa, Fasa çıkarılacak, buradan kara yolile ve çölden geçilerek Trablus muhariplerine, uzak vatan parçasında memleket uğruna döğüşen kahramanlara ulaştırılacaktı. Bu teşkilât sür'atle işe başladı..

Rus, Fransız ve Avusturya kumpanyalarından kiralanan vapurlara Türk bahriyelileri binerek Fransa ve İngiltereden silâh alıp Trablusa kaçırmağa başladılar.

Osmanlı ordusunun kahraman zabitleri de kafile, kafile bu vapurlarla ve ayni yolla mücahitlere iltihaka koyuldu.

Zabitler sivil kıyafetle ve tüccar pasaportlarile İstanbuldan ayrılıyorlar, Akdenizde uzun ve tehlikeli bir seyahatten sonra Cezayire, Tunusa ve Fasa çıkarak buradan binbir mihnet ve meşakkat içinde bir çöl ve kara yolculuğunu müteakip mücahit Türk ordusuna ulaşıyorlardı.. .

Trablustaki, daha doğrusu Osmanlı Afrikasındaki kuvvetler, bu suretle tıpkı bir kaba ilâve olunan su damlalarının, oradaki su miktarını çoğaltışı şeklinde sürekli bir artışla mevcudunu yükseltmeğe devam ediyordu.

Bir kısım zabitler de Mısır yolile Libyeden geçerek karadan orduya iltihaka koşmuşlardı.

Bütün bu hâdiseler isbat eder ki, o zamanki hükûmetin aczine ve alâkasızlığına karşılık Türk kütlesi için bir coşuşla vatan uğrunda mücadeleye tam bir kudret ve derin bir alâka göstermişlerdir.

(Arkası Var)

İstanbul 1 ci NOTERİ

Maa tesisat bir adet Bruno Knobloc markalı 160 santimlik Kettenstuhl jarse dokuma makinası.

Bu makinaya ait bir Beygir kuvvetinde Suis mamulâtı maa tesisat bir motör.

Bu makinaya ait iplik sarmağa mahsus (40) adet Alominyom makara.

Maa tesisat bir adet Ernst Şavpe markalı 180 santimlik Kettenstuhl jarse dokuma makinası No. 74'.

Bu makinaya ait bir beygir kuvvetinde A. E. G. markalı maa tesisat bir motör.

Bu makinaya ait iplik sarmağa mahsus (44) adet Alominyom marka.

Bir adet (12) makaralı Bobinuvar.

Yedi Kalem.

Balâda cins ve müfredatı muharrer İstanbul Mahmutpaşada Abut Efendi Hanında 7—8—9—10 No. da vâki fabrikamızda işler bir halde bulunan makinalar vesairenin Avram Benmayor ve Uriyel Rufananın müstakil malları olduğunu ve bize emaneten teslim edilmiş olan mezkûr makina vesaireyi mumaileyhimanın her arzu ettikleri zaman istirdada hakları olacağını ve bizim mezkûr makinalarda hiç bir alâka ve hukukumuz olmadığını mübeyyin işbu Beyannameyi imza eyleriz.

Bu beyanname Sicilli Ticaret Gazetesi ile ilân edilmiştir.

Adres: İstanbul Mahmutpaşada Abut Efendi Hanında 7—8—9—10 No. da Pol Seliger ve Ortağı.

Bin dokuz yüz kırk bir senesi Mayıs ayının on ikinci günü tarihli bu beyanname altındaki imzalar şahıs ve hüviyetleri dairece maruf, «Pol Seliger ve ortağı» şirketi namına müştereken imzaya mezun (Herman İnselberg) ile (Pol Seliger) in olduğu tasdik kılındı. Bin dokuz yüz kırk bir senesi Mayıs ayının on ikinci günü.

Sirküleri mahfuzdur. H. Erilkun
İstanbul Birinci Noteri Eşref Akman.

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme U. İdaresi İlânları

Muhammen bedeli (2240) lira olan S. K. F. No. 23418 gibi 16 adet Bilyalı yatak (23.6.1941) Pazartesi günü saat (11) on birde Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme usuliyle satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (168) liralık muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatları lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (4130)

* *

Muhmmen bedeli (250,000) iki yüz elli bin lira olan 40.000 ton linyit kömürü 17.6.941 Salı günü saat 15,30 da kapalı zarf usulü ile Ankarada İdare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (13750) on üç bin yedi yüz elli liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini ayni gün saat (14.30) a kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler (200) kuruşa Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde satılacaktır. (4235)

Üsküdar İkinci Sulh Hukuk Mahkemesinden:

Üsküdarda Kısıklıda Üçpınar mahallesinin Kadı tariki caddesinde 42 No. lu hanede mutasarrıfan sakin iken misafireten gittiği Etyemez Araplar mahallesinde vefat eden ve terekesine mahkememizce vaz'ıyed edilmiş bulunan Abdullah kızı Fatma Hayriyeden alacak ve borç iddiasında bulunanların bir ay ve veraset iddiasında bulunanların da üç ay içinde vesaik ve senedatı kanuniyeleriyle birlikte Üsküdar İkinci Sulh Hukuk Hâkimliğine müracaatları ve aksi takdirde Kanunu Medeninin 534 cü maddesine tevfikan terekenin hazineye devir ve teslim edileceği ilân olunur. 941/164

MAHKEMELERDE

(3 üncü sahifeden devam)

— Hak yerini bulur.. Benim bir kabahatim yoktu ki... Ne olduysa dün akşamki işe oldu. Üç beş kuruş kazanacaktık.. Diyor.

Davacı Nihalin kocası da diyor ki:

— Bu seferlik yakanı kurtardın.. Amma, sana buraya kadar gelmek us pahası olsun da, bir daha yoldan gelene geçene takılma.. Her zaman böyle şahitler bulamazsın...

ZAYİ — İstanbul 40 ıncı ilk okuldan almış olduğum şahadetnamemle birlikte Nüfus cüzdanımı zayi ettim. Yenilerini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur. KEMAL

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

Ziraat Bankası

Kuruluş Tarihi: 1888
Sermayesi: 100,000,000 Türk Lirası
Şube ve Ajans adedi: 265

Ziraî ve ticari her nevi banka muameleleri

Para Biriktirenlere

28.800 Lira İkramiye Veriyor

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4	adet	1.000	Liralık	4.000	Lira
4	»	500	»	2.000	»
4	»	250	»	1.000	»
40	»	100	»	4.000	»
100	»	50	»	5.000	»
120	»	40	»	4.800	»
160	»	20	»	3.200	»

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir. Kur'alar senede 4 defa: 1 Eylûl 1 Birincikânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

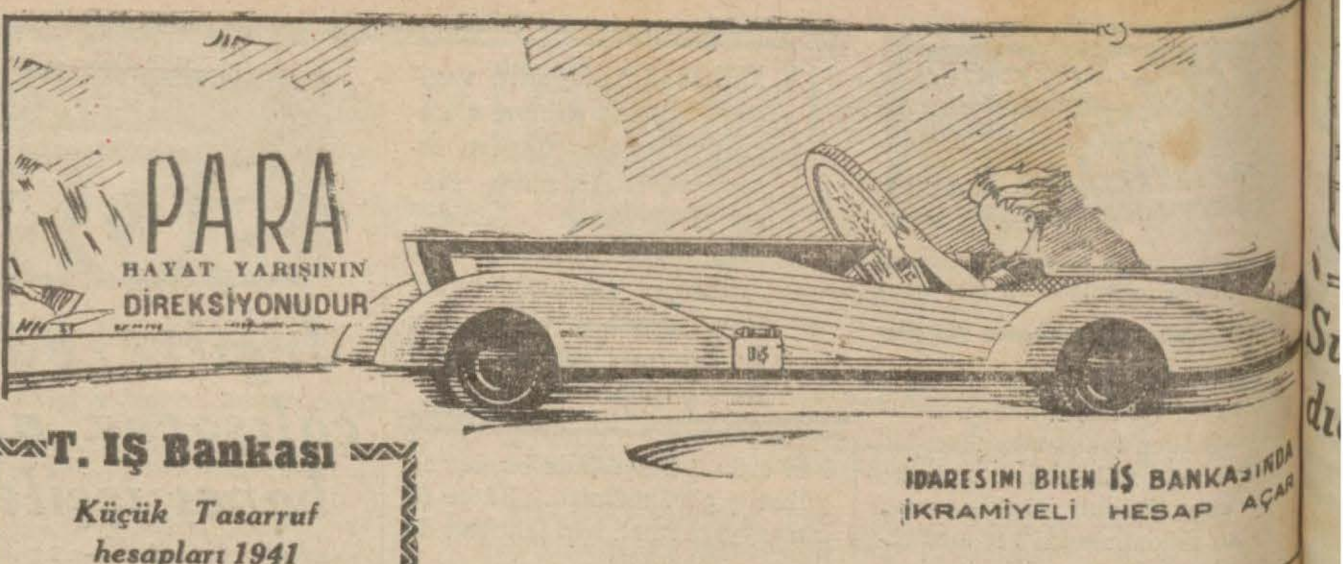

T. İŞ Bankası

Küçük Tasarruf hesapları 1941 ikramiye Plânı

KEŞİDELER: 4 Şubat, 2 Mayıs 1 Ağustos, 3 İkinciteşrin tarihlerinde yapılır.

1941 İkramiyeleri

1 adet	2000 L.lık	=	2000.—	Lira
3 »	1000	»	= 3000.—	»
2 »	750	»	= 1500.—	»
4 »	500	»	= 2000.—	»
8 »	250	»	= 2000.—	»
35 »	100	»	= 3500.—	»
80 »	50	»	= 4000.—	»
300 »	20	»	= 6000.—	»

İstanbul Fiat Mürakabe Komisyonundan:

71 Numaralı İlân

İstanbul Ticaret ve Sanayi Odası Meclisinin 4 Haziran tarihli celsesinde ittihaz ettiği umumi karara uygun olarak satışa arzedilecek «Halk tipi ayakkabıları» müstehlike azami 660 kuruşa satılacaktır. «4356»

Göz Hekimi
Dr. Murat Rami Aydın
Beyoğlu - Parmakkapı, İmam sokak No. 2 Tel. 41553
Muayene ve her türlü göz ameliyatı fıkaraya parasızdır

DOKTOR
Feyzi Ahmet Onaran
CİLDİYE VE ZÜHREVİYE MÜTEHASSISI
(Babıâli) Ankara caddesi Cağaloğlu Yokuşu Köşe başında No 45

Fatih Birinci Sulh Hukuk Mahkemesi Satış Memurluğundan:

Saim ile Yusufun yarı yarıya uhtelerinde bulunan Mevlevihane kapısında Melek Hatun mahallesinde Camii Şerif sokağında 16 No. lu bir tarafı Mustafa Ağanın hanesi bir tarafı Şakir Baba vereselerinin hane bahçesi ve bir tarafı Hatice Hahım vereselerinin arsası ve tarafı rabii tariki âm ile mahdut (500) lira muhammen kıymetli vakıf iki oda bir helâ ve yirmi kadar meyva ağacı bulunan bahçeli ve bahçede bir kuyuyu havi olan ahşap ev izalei şuyu zımnında açık arttırma suretiyle atideki şartlar dairesinde ve tapu kaydına göre Mahkeme Baş kâtibinin odasında 8/7/941 tarihine müsadif Salı günü satılacaktır. Satış saat 14 ten 16 ya kadardır. O günü muhammen kıymetin yüzde yetmiş beşini bulursa ihale edilecek, aksi takdirde en son arttıranın taahhüdü baki kalmak üzere 18/7/941 tarihine müsadif Cuma günü ayni saatte ve ayni mahalde satışa devam edilerek en çok arttırana ihale edilecektir.

1 — İşbu gayri menkulde müseccel ve gayri müseccel hak sahiplerinin tarihi ilândan itibaren On beş gün zarfında vesaiki ile birlikte memuriyetimize müracaatları lâzımdır. Aksi takdirde gayri müseccel hak sahipleri paylaşmadan hariç kalırlar.

2 — Satış peşin para iledir. Memur kanunî mehil verebilir.

3 — Bedeli ihaleyi müşteri miadında vermezse ihale feshedilererk gayri menkul yeniden arttırmaya çıkarılır ve aradaki fark ve zarar bilâ hüküm müşteriden alınır.

4 — İhale tarihine kadar vergiler hissedarlara yüzde iki buçuk dellâliye ile yirmi senelik evkaf tâviz bedeli müşteriye aittir.

5 — Arttırmaya iştirak edecekler yüzde yedi buçuk nisbetinde pey vereceklerdir.

6 — Şartname bugünden itibaren herkesin görebileceği surette açıktır. Fazla malûmat istiyenler satış 185 No. ile müracaat etmelidirler.

TAKVİM

Rumi 1357 MAYIS 24	Hızır 32	Hicri 1360 C. EVVEL 10	
Yıl 941 Ay 6	Vasati S. D.	Vakit	Ezani S. D.
HAZİRAN 6 CUMA	5 29	Güneş	8 51
	13 12	Öğle	4 35
	17 12	İkindi	8 35
	20 38	Akşam	12 00
	22 38	Yatsı	2 01
	3 12	İmsak	6 35

Sahip ve Başmuharriri: Etem İzzet Benice - Neşriyat Direktörü Cevdet Karabilgin
SON TELGRAF Matbaası

RADYO

6 Haziran 1941

18.00 Program ve Memleket Saat Ayarı.
18.03 Müzik: Fasıl Sazı.
18.30 Ziraat Takvimi ve Toprak Mahsulleri Borsası.
18.40 Müzik: Klâsik Program — Şef: Mes'ud Cemil.
19.00 Konuşma. (İktısat Saati.)
19.15 Müzik: Rumen Halk Havaları (Pl.)
19.30 Memleket Saat Ayarı, ve Ajans Haberleri.
19.45 Müzik: Radyo Sving ve Tango Orkestrası (İ. Özgâr ve Ateş Böcekleri).
20.15 Radyo Gazetesi.
20.45 Müzik: Saz Eserleri.
21.00 Konuşma: Memleket Postası.
21.10 Temsil.
22.00 Müzik: Oda Musikisi (Pl.)
22.30 Memleket Saat ayarı, ve Ajans Haberleri; Esham — Tahvilât, Kambiyo — Nukut Borsası (Fiyat).
23.00 Müzik: Dans müziği.
23.25/23.30 Yarınki Program ve Kapanış.

YARINKİ PROGRAM

7.30 Program ve memleket saat Ayarı.
7.33 Müzik: Hafif program (Pl.)
7.45 Ajans haberleri.
8.00 Müzik: Hafif Programın Devamı (Pl.)
8.30/8.45 Evin Saati.
12.30 Program ve Memleket Saat Ayarı.
13.33 Müzik: Türkçe Plâklar.
14.00 Müzik: Riyaseticümhur Bandosu (Şef İhsan Künçer). 1. C. Bagley: Marş, 2. G. Pares: Yıldızların Altında (Serenad), 3. Henry Vilette: Uvertür, 4. Paul Pierne: Antik Danslar, 5. L. Grossman: Çardaş.
14.45 Müzik: Türkçe Plâklar Programının Devamı.
15.00/15.30 Müzik: Dans Müziği (Pl).

RİDA
DİŞ SUYU

Dişlerinizi muhafaza etmek isterseniz, sabah ve gece yatarken RİDA diş suyu mahlûlü ile dişlerinizi fırçalayınız, akabinde gargarasını yapınız.

Göz Doktoru
Nuri Fehmi Ayberk
Haydarpaşa Nümune hastanesi Göz Mütehassısı
İstanbul Belediye karşısı. Saat (3 ten sonra. Tel. 23212

Askerlik işleri

Yoklamaya davet

Fatih Askerlik Şubesinden:

1 — Yedek Subay yoklaması 2 Haziran 941 den itibaren başlamıştır. ... Haziran 941 gününe kadar devam edecektir.

2 — Her Yedek Subay yoklamaya bizzat gelmek mecburiyetindedir.

A — Rahatsız olup gelemiyecek ... de olanlan (Mahalli Hükûmet Tabibinden musaddak rapora bağlıyarak) ları Taahhütlü mektuba Şube ... rinde kayıtlı olduğu sıra kayıt numarası ve rütbe ile sınıfını bildirmek ... tiyle şubeye göndereceklerdir. Meselâ ... gibi)

3 — Hükûmet memuru olup ... rayı vazife Şube mıntakası haricinde olanlar (Tavzif edildikleri emrin ... reti) serbest meslek sahibi olup ... ziran ayı zarfında haricte bulunmak mecburî olanlar (bu mecburiyeti ... lundukları mahallin emniyet müdürlüğü veya amirliklerinden alacakları vesikalar) yoklamalarını kerre ... lindeki vesaiki mektupla göndermek suretiyle yoklamalarını yapacaklardır. Vesaiksiz gönderilen mektuplar makbul değildir. Ve yoklamaya gelmemiş addedileceklerdir.

4 — Mektupla yoklamalarını yaptıracaklar bizzat yoklamalarını yaptıracak subayların getirecekleri aşağıdaki vesaiki de taahhütlü mektupla göndereceklerdir.

5 — Şube mıntakası haricinde ... ta yoklamalarını yaptıracaklar ... len vesaiki bir dilekçe ile Şube ... kanlarına müracaat etmek suretiyle yaptırabileceklerdir. (Maliye Müfettişlerine aittir.)

6 — Gerek mektupla gerek dilekçe ile müracaatlarda nüfus cüzdanlarının 940 yoklamasında yazılmış şube defteri sıra numarası ve rütbe ile sınıfının bildirilmesi lâzımdır. Meselâ Yedek ... Tğm. 4/160 gibi.

7 — Yoklamaya gelmiyenler usulüne tevfikan mektupla yaptırmıyanlar 1076 numaralı kanuna göre (50) ... cezaya tâbi tutulacaklardır.

8 — Haziranın 2. sinden 7. sine kadar (Kimyager, levazım, Veteriner, dişçi, eczacı, tabip) sınıfına ait bütün rütbe subayların yoklamaları yapılacaktır.

9 — Haziranın 9 undan 12 sine kadar (Top, Hesap memuru, nakliye, istihkâm, Oto) sınıfına ait bütün rütbe subayların yoklamaları yapılacaktır.)

10 — Haziranın 13 ünden 16 sına kadar (Muhabere, suvari, demiryolu, jandarma, hava, ölçme harita, ... adlî müşavir, sanayii harbiye.) Sınıfına ait bütün rütbe subayların yoklamaları yapılacaktır.

11 — Haziranın 16 sından 18 ine kadar (Deniz Makine, Güverte, sahil ... kârlar, muamele memuru sınıfına ait bütün rütbe subayların yoklamaları yapılacaktır.

12 — Haziranın 18 inden 20 sine kadar (bütün rütbe piyadeler.)

13 — Bu yoklamalarda aşağıdaki vesaik asıllariyle birlikte tasdiksiz olarak beraberlerinde bulundurulacaktır.

A — Terhis tezkeresi, tekaüt emri veya diğer askerî vesaik sureti.

B — Nüfus cüzdanı, iki adet fotoğraf.

C — Hekim, eczacı, dişçi, veterinerlerin diploma ve ihtisas vesika suretleri.

D — Mühendis, ve kimyagerlerin (... hangi şubede ihtisasları bulunduğu (... elektrik, yol, ilâh:) gibi vesaikleri.

14 — Hali hazır mahalle emniyeti ... ri tarafından tasdikli ikamet senedi.

15 — Her sınıf için tayin edilen ... lerde yoklamaya gelinmesine ... edilmesi.

16 — Yoklama sabah saat 8.30 dan 12,30 a kadar. Öğleden sonra 14 ten 18 ze kadar devam edeceği.

17 — Temmuz 940 ve daha evvelki senelerde yaş haddine uğrıyanlar ... yaz haddine uğradıkları nüfus cüzdanlarına yazılacağından şubeye müracaatları ilân olunur.

DOKTOR
Hafız Cemal
LOKMAN HEKİM
DAHİLİYE MÜTEHASSISI
Divanyolu 104
Muayene saatleri: 2,5 - 6. Tel: 22398

Bir Casusun Gizli Defteri

No. 31

Yazan: *Francis Machard* — Çeviren: *İskender F. SERTELLİ*

Sizi takip ettiğimi zannetmeyin, çünkü ben sizi evvelden kat'iyyen tanımıyordum

Matmazel bana şu cevab verdi:

— Bir daha alacağınız eşyanın üstünde İngiliz markası olmasına dikkat etmeyi ihmal etmezsiniz; Mösyö jorj!.

Matmazel bu kısa ayaküstü muhaveresinden sonra bir koltuğa oturdu:

— Dün gece (Kristalbar) da sizi gördükten sonra, tekrar burada karşılaşacağımı ummazdım doğrusu.

Ve gülerek ilâve etti:

— Sakın sizi takip ettiğime zahip olmayıynız!. Çünkü sizi evvelce tanımıyordum.

Ev sahibesinin yüzüne baktı:

— Öyle değil mi, Madam?.

— Evet. Eliza, Mösyö jan ilk defa bugün burada görüyor, bu bir tesadüftür.

Sonra birden bana döndü:

— Mösyö jorj bir daha bıyığını düşürmek ve başkalarına gülünç olmak gafletini göstermiyecektir. Bıyıklarınıza iyice sahip olacaksınız, değil mi dostum.

Sonradan gelen Matmazelin gittikçe yerleşmesi ve gitmek niyetinde bulunmaması beni sabırsızlık içinde bunaltmıştı.

İspanyol Madamının bu suretle bana iyi bir dikkat dersi verdiğinin farkında idim.

— Müsaade ederseniz, gideyim Madam?

Diye sordum.

— Hay hay, dedi, gidebilirsiniz.

Ve ayağa kalkmışken birdenbire hatırlamış gibi davranarak çekmecesini açtı:

— Liyon şarap fabrikasından namınıza gelmiş bir mektubu az kaldı size vermeğe unutuyordum. Buyurunuz..

Ve zarfı uzatarak hemen benimle vedalaştı.

İkisinin de ellerini sıkarak pansiyondan ayrıldım.

Merdivenlerden inerken zarfı açtım.

Şöyle bir göz gezdirdim:

«Mister Nayn!

«Size mühim bir vazife hazırlamıştık. Fakat, Faberlayn faciasından sonra, bu faciaya meydan veren Alman casusu ile mücadele edebileceğinize inandık. Şimdilik sizi onunla mücadeleye memur ediyoruz. Bu adamı - yakayı ele vermeden - imha edebilirseniz, bunu sizin hesabınıza büyük ve şerefli bir muvaffakiyet olarak kaydedeceğiz.

Şu kadar haber verelim ki, yolda kendisile tanıştığınız bu sahte puro fabrikatörü şimdi Pariste bulunmaktadır.

Kendinizi ona tanıtmaktan sakınınız.

İspanyol Madamına gelince, bu, şayanı itimat bir memurumuzdur. Şimdilik bütün muhaberatı onun vasıtasile temin edebilirsiniz.»

E. S. 1 inci B. Şef: Londra

Londradan gelen talimatı, merdivenlerden ininciye kadar birkaç kere okudum.

Bu işe doğrusu pek memnun olmuştum. Zira Alman casusundan intikam almadan, başka bir vazife ile uzak bir yere gönderilmiş olsaydım, canım sıkılacaktı.

Demek ki, Kanadalı sahte puro fabrikatörünün vücudünün izalesine lüzum görülmüştü.

Ah... Bunu ben önceden tahmin etseydim..

Faberlayn ile gelirken, elime, güzel fırsatlar geçmişti.

Kendi kendime:

— Öyle ya, diyordum, bu adam beni öldürebilmek için koskoca bir transatlantiği batırdı. Ben kurtuldum. Fakat, bütün dünya beni boğuldu sanıyor. Londra iyi düşünmüş.. bu vaziyetten istifade etmeliyım. Eğer bu herif benim yaşadığımı duyarsa, hayatım tehlikeye düşer. İlk işim Pariste onun izini bulup canını öbür dünyaya göndermek olmalı.

Zarfı koynuma koydum. Odama döndüm.

Şimdilik Pariste kalışıma da seviniyordum.

Bu neş'eli memlekette, Casus Mektebinde üç yıl geçirdiğim sıkıntılı hayatın acısını çıkaracaktım.

Barlar, müzikholleri, bahçeleri, tiyatroları ve diğer eğlenceli yerlerile insanın gözünü kamaştıran Paris şehrının, dünyanın hiç bir şehrine benzemiyen hususiyetleri vardı. Amerikadan, Hindistandan, İngiltereden hasılı en uzak memleketlerden buraya eğlenmeğe geliyorlardı.

Böyle kalabalık ve kozmopolit bir şehirde neler olmaz, ne entrikalar dönmezdi!.

Odama gelir gelmez, Londradan aldığım talimatı bir daha okuduktan sonra, bir kibritle yaktım.

Sakın garip bulmayın: Bu (Nevyork Casus Mektebi) programının başında gelen bir vazifedir. Gelen emirler iyice ezberlendikten sonra yakılacak..

Bu metodla yetiştiğim için, yeniden hazırladığım küçük çamaşır valizimin içinde ve üzerimde en ufak bir şüpheyi uyandıracak vesikaya malik değildim. Hafızama güvenyordum. Zaten mektepte (hafıza bahsi) nde de birinci gelmemiş miydim?.

(Arkası Var)